

સ્વયમ્ભૂક્તોત્ત્ર
શિબિર-૩

પ્રવચન-૧ તા. ૨૦-૫-૨૩ સવાર

શ્રી સુપાર્શ્વનાથ જિન સ્તુતિ

શલોક - ૧

જીવનો સ્વાર્થ / પ્રયોજન શું

Introduction to stavan	જીવાત્માનું પ્રયોજન
<ul style="list-style-type: none"> * ભગવાન સુપાર્શ્વનાથે જગતના જીવોને <ul style="list-style-type: none"> - વસ્તુનું સાચું સ્વરૂપ અને - જીવનનો અર્થ / ધ્યેય બતાવ્યો છે * અર્થ - 3 meanings <ul style="list-style-type: none"> - Meaning - wealth - પ્રયોજન / ધ્યેય - Real objective of life 	<ul style="list-style-type: none"> * યત્ત આત્મનિકં સ્વાસ્થ્યમ् - જે અવિનાશી સ્વરૂપલીનતા છે એષ પુંસાં સ્વાર્થ: - એ જ જીવાત્માનું સાચું પ્રયોજન છે પરિભૂતાત્મા ભોગ: સ્વાર્થ: ન - ક્ષણભંગુર ભોગ નહીં <ul style="list-style-type: none"> - Remaining engrossed in one's own self - Is the very aim (objective) of living beings - Gaining momentary pleasures, comforts (sense gratification) is not the real purpose
<ul style="list-style-type: none"> * જીવોનું ધ્યેય - સુખ, શાંતિ <ul style="list-style-type: none"> - પશુ પણ એ જ ઈચ્છે છે - Gets attracted - repulsion * જો સુખ શાંતિ જોઈએ તો <ul style="list-style-type: none"> - અન્ય સ્થાને નહીં મળે - આત્માના સ્વભાવમાં જ મળશે * જે આત્મસ્થ - અવિનાશી સ્વભાવમાં જે મળ છે <ul style="list-style-type: none"> a) આનંદ અને વીતરાગતાનો લાભ b) દુઃખ, અશાંતિ, કલેશ નાશ c) બંધનોથી મુક્ત d) કર્મોથી રહિત થશે 	<ul style="list-style-type: none"> * વિભાવ પરિણાતિથી રહિત - અનંતજ્ઞાનાદિ ગુણોમાં સ્થિત અવિનાશી આત્મસ્વરૂપમાં સ્થિત તે જ જીવનું યથાર્થ પ્રયોજન છે * ક્ષણભંગુર ઈન્દ્રિયભોગોનો જે અનુભવ તે સ્વાર્થ નથી યથાર્થ પ્રયોજન નથી
<ul style="list-style-type: none"> * પરમાં સુખબુદ્ધિથી દુઃખી <ul style="list-style-type: none"> - Anxiety - મમત્વ - વિયોગે Eg. સ્ત્રી ચાંદલો - તેથી આત્મભાવમાં રહેવાનો જ પ્રયત્ન * પરમાં દુઃખબુદ્ધ પણ નહીં <ul style="list-style-type: none"> - પરિષહ / ઉપસર્ગ પણ સમભાવ - આત્માનો જ આશ્રય / લીનતા રહે * હજરો વર્ષોના દેવલોકનાં સુખોથી <ul style="list-style-type: none"> - પણ જો તૃપ્તિ ન થઈ તો - તુચ્છ ભોગો / અલ્ય પુણ્યથી કઈ રીતે? * વિષય - વિષથી ખરાબ <ul style="list-style-type: none"> - એક ભવનો નાશ - ભવોભવ બગાડે - સુખાભાસથી મુક્ત થવું 	<ul style="list-style-type: none"> * સ્વાર્થ = પ્રયોજન / ધ્યેય / સાધ <ul style="list-style-type: none"> - જ્ઞાનાદિ ગુણોની સ્વાભાવિક પરિણાતિ તે જ છે - તે જ સુખશાંતિરૂપ છે * આત્મસ્થિતિનો વિકાસ <ul style="list-style-type: none"> - તે જ જીવનનો લક્ષ્ય હોવો જોઈએ - Not ક્ષણભંગુર ભોગ પાછળ ભાગવું * ભોગ = વિષયસુખની અનુભૂતિ <ul style="list-style-type: none"> - Eg. વીજળી, ઈન્દ્રધનુષ જેવા ક્ષણભંગુર - તેનો વિયોગ સંતાપ ઉત્પન્ન કરે છે * મોટા ઈન્દ્ર - ચક્કવર્તીના ભોગ પણ <ul style="list-style-type: none"> - નાશ થાય છે - વિયોગ થાય છે - છતાં ઈચ્છાનો નાશ થતો નથી * સ્વસ્થતા માટે - આત્મસ્થ <ul style="list-style-type: none"> - સ્વરૂપને જાણો - માનો - લીન થાઓ - તેમાં એકાગ્ર
	<ul style="list-style-type: none"> * Rather than chasing the transient, being engrossed in one's own self should be the real objective of living beings

<u>તાપની શાંતિ થતી નથી</u>	<u>શ્રી સુપાર્શ્વનાથે આમ કહ્યું</u>
<ul style="list-style-type: none"> * તૃપ્તિ : અનુષ્ણાત - ઉત્તરોત્તર ભોગાકંશાની વૃદ્ધિથી ન ચ તાપશાન્તિ : - તાપની શાંતિ થતી નથી <ul style="list-style-type: none"> - Progressive increase in desires does not bring any respite from internal heat / miseries 	<ul style="list-style-type: none"> * ઇતિ ઇદમ् - આ પ્રમાણે આ વિવેક ભગવાન સુપાર્શ્વ : - વિશિષ્ટજ્ઞાન શ્રી સુપાર્શ્વનાથે આખ્યત - કહ્યું / બતાવ્યું છે <p>Such prudence was preached by Lord Suparshwanath</p>
<ul style="list-style-type: none"> * કેમ કે તે વડે તો <ul style="list-style-type: none"> - ઉત્તરોત્તર ભોગની આકંશાની વૃદ્ધિ થાય છે - શારીરિક / માનસિક સંતાપજનક બને છે * તેથી યથાર્થ શાંતિનો <ul style="list-style-type: none"> - અનુભવ થવા દેતી નથી - વધારો કરે છે Eg. કરોડો વર્ષના ભોગો પછી પણ નહીં * ભોગસેવનથી <ul style="list-style-type: none"> - તૃષ્ણાની અભિવૃદ્ધિ થાય છે Eg. fuel fire - પુણ્ય અભાવે અતૃપ્તિ - દુઃખ * તેનાથી ક્યારેય <ul style="list-style-type: none"> - માનસિક તાપ દૂર થતો નથી - ભોગ / ભોગોચા બન્ને ક્ષણિક * તાપશાંતિકારક નહીં <ul style="list-style-type: none"> તાપવૃદ્ધિકારક છે તેથી હેય છે / ત્યાજ્ય છે * મૂર્ખ મનુષ્ય - આખું જીવન <ul style="list-style-type: none"> - પંચ ઈન્દ્રિય ભોગની ઈચ્છા પૂર્ણ કરવા - સાધન એકત્રમાં સંલગ્ન * દુઃખી થાય છે (આર્તધ્યાન કરી દુર્ગતિ પામે) <ul style="list-style-type: none"> - તેથી ભગવાન સુપાર્શ્વ કહે છે - સંયોગદાસ્તિ હટાવી - સ્વભાવદાસ્તિ કરો * Indulgence in sense gratification <p>Only leads to further craving Cannot pacify anxiety / restlessness Causes more misery</p> 	<ul style="list-style-type: none"> * ભગવાન સુપાર્શ્વ - ઉમા તીર્થકર <ul style="list-style-type: none"> - નામ સાર્થક છે because - જેમના શરીરના બન્ને પાર્શ્વ ભાગ સુંદર છે - સર્વલક્ષણસંપન્ન છે - શરીરના સમસ્ત અવયવ સુંદર છે * એવા શ્રી સુપાર્શ્વ ભગવાને <ul style="list-style-type: none"> - ભબ્ય જીવોનાં કલ્યાણ અર્થે - સ્વાર્થ અને અસ્વાર્થનો બેદ બતાવો * સ્વરૂપલીનતા - સ્વાર્થ ભોગાકંશા - અસ્વાર્થ <ul style="list-style-type: none"> - એમ બતાવી - તેથી પ્રત્યેક વિવેકીનું કર્તવ્ય છે કે વિષયભોગોથી ઉદાસીન રહ્યી - આત્માના સ્વાભાવિક ગુણોને પ્રાપ્ત કરવાનો પ્રયત્ન કરવો * ભગવાન સુપાર્શ્વનાથનો <ul style="list-style-type: none"> - આ જ ઉપદેશ છે - વસ્તુનું સ્વરૂપ અને જીવનું કર્તવ્ય બતાવ્યું * ભગવાન હોવાથી તેઓ <ul style="list-style-type: none"> - વિશિષ્ટ જ્ઞાન અને ઐશ્વર્યયુક્ત છે - તેથી બતાવ્યું કે સુખશાંતિ માટે ભોગ તરફ ભાગવું - મૂર્ખતા, નાદાની છે આત્મા તરફ ભાગવું - ડાપાણ, કર્તવ્યરૂપ છે * Lord Suparshwanath <p>Showed the nature of reality / objective of life due to immense compassion</p>

શ્લોક - ૨
દેહમાં રાગ ન કરવો

<u>Introduction</u>	<u>શરીર જડ છે</u>
<ul style="list-style-type: none"> * મનુષને સૌથી વધારે રાગ પોતાના શરીર સાથે હોય છે * સ્ત્રી, પુત્ર, મકાન, ધનાદિમાં જે રાગ છે તે પણ શરીરને આરામ પહોંચાડવાવાળાં હોવાથી - શરીરના કારણે જ છે * તેથી આ શ્લોકમાં શરીરનું વાસ્તવિક સ્વરૂપ બતાવી તેનો રાગ નાટ કરવાની પ્રેરણા કરી છે * શરીરનું સ્વરૂપ in શ્રી આત્મસિદ્ધિ શાસ્ત્ર Eg. શ્રી આત્મસિદ્ધિ શાસ્ત્ર = દેહ માત્ર સંયોગ છે વળી જડ - રૂપી - દશ્ય 	<ul style="list-style-type: none"> * યથા જજ્ઞમનેયયન્ત્ર અજજ્ઞમ - જેમ ગતિશીલ મનુષ્ય દ્વારા ચલાવવામાં આવતું યંત્ર સ્વયં ગતિરહિત હોય છે તથા જીવધૃતં શરીરમ् અજજ્ઞમ - તેવી જ રીતે જીવ દ્વારા ધારણ કરવામાં આવેલું શરીર ગતિરહિત - જડ છે <p style="text-align: center;">As a machine operated by humans by itself is without any motion in the same way - the body itself is inert and lifeless</p>
<ul style="list-style-type: none"> * દેહના સ્વરૂપના અજ્ઞાને <ul style="list-style-type: none"> - તેમાં મમત્વ કરી - પોતાનું સ્વરૂપ અને કર્ત્વ ભૂલ્યો * દેહસંબંધી બે દસ્તિઃ : <ul style="list-style-type: none"> A) ધર્મદૂર્લભ ભાવના B) અશુચિમય - અનિત્ય 	<ul style="list-style-type: none"> * જેમ જડ યંત્ર સ્વયં કોઈ પ્રવૃત્તિ કરી શકે નહીં પરંતુ જંગમ પુરુષ વડે તેને ચલાવી શકાય છે - એ જ રીતે * જીવને પ્રાપ્ત થયેલ દેહ જડ છે <ul style="list-style-type: none"> - બુદ્ધિપૂર્વકના વ્યાપારથી રહિત છે - પુરુષની પ્રેરણાથી તે તેના સ્વબ્યાપારમાં પ્રવૃત્ત થાય છે
<p>A) દૂર્લભતા</p> <ul style="list-style-type: none"> a) બોધિ દૂર્લભ છે - મનુષ્યદેહ વિના દર્શન-જ્ઞાન-ચારિત્રની પૂર્ણતા નથી Eg. સુરત સૂતરફેણી b) અમૂલ્ય છે - મોક્ષનું સાધન છે બંધનથી સંપૂર્ણ મુક્ત થઈ શકાય છે <p>B) અશુચિમય - અનિત્ય</p> <ul style="list-style-type: none"> a) તેથી ટકાવવાનો છે - અટકવાનું નથી વસ્તુઃ નરક છે - સુખની કામના નહીં b) શરીરમાં તત્પર રહી - સુખી થવા ઈચ્છા Eg. મગરને લાકું માની / પકડી - નદીને તરવા ઈચ્છે છે c) Eg. નથી ધર્યો દેહ વિષય વધારવા / પરિગ્રહ ધારવા વિવેક જાગૃત કરી - દેહમત્વ તોડવા d) Eg. ફાંસીના દિવસે - જગતવૈભવમાં રાગ થાય? મૃત્યુને નિકટ જાણી - વિષયભોગથી નિવૃત્ત થવું 	<ul style="list-style-type: none"> * યંત્રની જેમ દેહ સ્વયં <ul style="list-style-type: none"> - નિઃસ્પંદ - નિશ્ચેષ છે - જડ છે - ઔદ્ઘરિક વર્ગણાના પુરુષલરૂપ જડ પદાર્થોથી રચાયો છે * સ્વયં ગતિરહિત છે - પરંતુ <ul style="list-style-type: none"> - તેની ભીતર રહેલ આત્માના કારણે ઊઠવું - બેસવું - ચાલવું - ગમનાગમન કરે છે - પ્રવૃત્ત થાય છે * આત્માની પ્રેરણાથી શરીર ભિન્ન ભિન્ન પ્રવૃત્તિ કરતું દેખાય છે * આત્મા તો જ્ઞાનનો પુંજ છે ગતિશીલ ચેતન દ્વય છે શરીર તારાથી ભિન્ન - અચેતન દ્વય છે * તારું શરીરરૂપ પરિણમન ત્રિકાળમાં થઈ શકતું નથી તો પછી તેમાં અનુરાગ કેમ?

<u>શરીર અશુદ્ધિમય છે</u>	<u>એવું આપે કહ્યું</u>
<p>1) બીભત્સુ - ઘૃણાસ્પદ</p> <p>2) પૂતિ - દુર્ગંધવાળું</p> <p>3) ક્ષયિ - વિનશ્વર</p> <p>4) તાપકં - સંતાપ ઉત્પન્ન કરનાર છે</p> <p>Body is despicable/unpleasant/worthless Full of foul-smell Perishable and cause of all miseries</p>	<ul style="list-style-type: none"> * અત્ર સ્નેહ: વૃથા - તેથી આ શરીરમાં રાગ કરવો નકામો છે ઇતિ હિતં ત્વમ् આખ્યઃ - એવું હિતકારી વચન હે સુપાર્શ જિન આપે કહ્યું <p>Therefore its pointless to be attached to it - such beneficial statements were made by You</p>
<p>1) વળી, આ દેહ <u>બીભત્સ છે</u></p> <p>a) ઘૃણાત્મક છે</p> <p>b) Eg. ચામડી હટાવી દેવામાં આવે તો હાડપિંજર ભયાનક લાગે</p> <p>c) Eg. રોગ, વૃદ્ધાવસ્થામાં જોવા જેવો લાગતો નથી</p> <p>2) દેહ <u>દુર્ગંધથી ભરેલો છે</u></p> <p>a) Eg. મળમૂત્રાદિથી ભરેલો છે ત્વચા, વસ્ત્ર, અલંકારથી છુપાયેલો</p> <p>b) Eg. દ્વારથી દુર્ગંધયુક્ત પદાર્થો નીકળે છે - મળ, મૂત્ર, પરસેવો etc.</p> <p>c) Eg. તેના સ્પર્શથી ચંદન, વસ્ત્ર, જળાદિ પણ દુર્ગંધયુક્ત થાય છે</p> <p>3) દેહ <u>નાશવંત છે</u></p> <p>a) પુરુષગલમય છે, પૂરુષગલનરૂપ હોવાથી વિનશ્વર છે</p> <p>b) આયુની સમાપ્તિ થવાથી નાન્દ થઈ જાય છે</p> <p>c) નિશ્ચિત છે તેનો વિયોગ માત્ર ખબર નથી</p> <p>4) સંતાપ(દુઃખ)નું કારણ છે</p> <p>a) જ્યાં સુધી તેનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી પણ તાપનું કારણ</p> <p>b) ભૂખ, તરસાદિ બાધાથી આફુલિત થાય છે - રાગ-દ્વેષ - કર્મબંધનું કારણ</p> <p>c) તેના નિભિતે ભોગાકંશાઓ ઉત્પન્ન - પૂર્તિ ન થવાથી સંતાપ</p>	<ul style="list-style-type: none"> * તેથી આ દેહમાં પ્રીતિ રાખી અનુરાગની વૃદ્ધિ કરવી તે વૃથા છે * દેહ વડે કાંઈ પણ આત્મકલ્યાણની પ્રાપ્તિ થઈ શકતી નથી * તેથી રાગ કરવો વર્થ છે * શરીરમાં મમત્વ કરવું બુદ્ધિમત્તા નથી - મૂર્ખતા છે રાગનો ત્યાગ કરવો જ હિતકર છે * શરીર ન તો રાગ કરવા યોગ્ય છે ન ટકવાવાળું છે <p>રાગ તો સ્થિર તત્ત્વ (આત્મા) પર કરવો જોઈએ</p> <ul style="list-style-type: none"> * એવો હિતકારી સમ્યક્ બોધ હે સુપાર્શ જિન! આપે જ આપ્યો * જ્યાં સુધી શરીર છે ત્યાં સુધી - તેમાં રાગ ન કરતા પણ સ્વરથ રાખી - જે આત્મહિત થઈ શકે તે કરવું * તેમાં પ્રમાદ ન કરવો - ગમે ત્યારે ઘૂટી જશે - ભરોસો નથી - આત્મકલ્યાણનો અવસર ચૂકાઈ જશે * એવો હિતકારી ઉપદેશ ભગવાન સુપાર્શનાથે આપ્યો છે

શલોક - ૩

ભવિતવ્યતા ટાળી શકાતી નથી

<u>Introduction</u>	<u>ભવિતવ્યતા ટાળી શકાતી નથી</u>
<ul style="list-style-type: none"> * આપની પાસેથી તેવો આત્મકલ્યાણકારી બોધ મળવા છતાં - સંસારી જીવોની સ્વહિત માટે ગ્રવૃત્તિ કેમ થતી નથી તેનો ઉત્તર હવે આપે છે * તેનું કારણ છે - ભવિતવ્યતા <ul style="list-style-type: none"> - કર્માદ્યની અનુકૂળતા તે ભવિતવ્યતા - તેને કોઈ ટાળી શકતું નથી * ભવિતવ્યતા એટલે દૈવ - અદ્રષ્ટ - ભાગ્ય - કર્મ * Favourable or unfavourable disposition of karmas is called destiny and it cannot be averted by anybody 	<ul style="list-style-type: none"> * હેતુદ્વયાવિષ્કૃતકાર્યલિઙ્ગા - શુભાશુભ કર્મથી અથવા અંતરંગ-બહિરંગ કારણોથી ઉત્પન્ન થનાર કાર્ય જેનું લિંગ કે ચિહ્ન છે ઇથાં ભવિતવ્યતા અલદ્ધ્યશક્તિ: - એવી આ ભવિતવ્યતા કોઈ પણ રીતે ટાળી શકાતી નથી <ul style="list-style-type: none"> - Destiny cannot be averted where its only indicator is happy or unhappy ending of an effort - Generated by both external / internal means
<ul style="list-style-type: none"> * વાસ્તવમાં દરેક કાર્યનાં બે કારણો હોય છે - પુરુષાર્થ અને દૈવ * જ્યાં વિચારપૂર્વક કાર્ય થાય છે ત્યાં પુરુષાર્થની મુખ્યતા છે જ્યાં વિચાર વિના થાય છે ત્યાં દૈવની મુખ્યતા છે * બન્ને કારણો અવશ્ય હોય છે માત્ર મુખ્ય-ગૌણતા રહેલી છે * તીવ્ર ભિથ્યાત્વનો ઉદ્ય હોય તો ઉપદેશ પરિશમતો નથી મંદ ભિથ્યાત્વનો ઉદ્ય હોય તો ઉપદેશ અસર કરી જાય છે * ભવિતવ્યતાનું સ્વરૂપ જાણીને પ્રમાણી પણ ન થવું વ્યાકુળ પણ ન થવું - એ સાર છે 	<ul style="list-style-type: none"> * દરેક કાર્યનાં બે કારણો હોય અંતરંગ - internal - કર્માની સ્થિતિ (દૈવ) બહિરંગ - external - પુરુષાર્થ * બન્ને કારણોની યોગ્યતાથી કાર્ય થાય બન્નેમાંથી એક પણ ન હોય તો કાર્ય સિદ્ધ થાય નહીં * Accomplishment of a task depends on external / internal causes The internal cause i.e. fruition of karmas cannot be transgressed * પુરુષાર્થ અને દૈવ - બન્ને કારણોના અનિવાર્ય સંયોગથી ઉત્પન્ન થાય છે કાર્ય તેનું ઉત્તલંઘન ન કરી શકાય તેવી એક અલંઘ શક્તિ છે જે ટાળી શકાય તેમ નથી * માત્ર પુરુષાર્થ નહીં પરંતુ દૈવ (પૂર્વના પુરુષાર્થનું ફળ) પણ કારણભૂત હોવાથી તેની ઉપેક્ષા ન થઈ શકે

<u>અહંકારી જીવ અસફળ</u>	<u>આપે યોગ્ય જ કહ્યું</u>
<ul style="list-style-type: none"> * અહંકિર્યાર્ત: જન્તુ: - ભવિતવ્યતાની અપેક્ષા ન રાખનાર અહંકારપીડિત સંસારી પ્રાણી સંહત્ય કાર્યેષુ અનીશ્વર: - અનેક સહકારી કારણો મેળવવા છતાં પણ સુખદુઃખાદિ કાર્યોમાં અસમર્થ છે <ul style="list-style-type: none"> - An arrogant man, mindless of his destiny - Depending entirely on his own efforts - Is not able to achieve success in spite of external causes 	<ul style="list-style-type: none"> * ઇતિ સાધુ અવાદીઃ: - હે સુપાર્શ્વ જિન આપે આ યોગ્ય જ કહ્યું છે - વસ્તુસ્વરૂપ - કારણ-કાર્ય સિદ્ધાંત <ul style="list-style-type: none"> - Lord Suparshwanath - You had rightly said so - Such well meaning statement was rightly made by You
<ul style="list-style-type: none"> * ભવિતવ્યતાની અપેક્ષા ન કરતાં માત્ર પુરુષાર્થની અપેક્ષા રાખવાવાળા અહંકારી જીવ - બહુ મહેનત કરવા છતાં સફળ થતા નથી * જો હૈવ - અદ્રાષ્ટ - કર્મ ન હોત તો Eg. સમાન ઉપદેશ / અનુષ્ઠાન / આહાર સર્વેનું ફળ એક જ હોવું જોઈએ Eg. પરંતુ કર્માદ્ય અનુસાર કોઈને પરિણામે / સફળ બને / મરણ નીપજે * આમ, સમાન પુરુષાર્થ છતાં અસમાન ફળની પ્રાપ્તિ - proves કોઈ અદ્રાષ્ટ તત્ત્વ જરૂર છે Eg. એક રાંક એક નૃપ એ આદિ ભેદ - કારણ વિના ન કાર્ય તે * ભલે અદ્રાષ્ટ પણ અનુમાન થઈ શકે - કાર્ય પરથી Eg. અભિનું અનુમાન by ધૂમાડો ભલે ગ્રત્યક્ષ ન હોય ભવિતવ્યતા અવશ્ય છે તેની ઉપેક્ષા ન થઈ શકે * કાર્યમાં ઈશ્વરની કારણતા સ્વીકારનાર ઈશ્વરવાદી feel all because of ઈશ્વર પણ એક સ્વભાવવાળા ઈશ્વર કોઈને સ્વર્ગ કોઈને નરક - બિન કાર્યની ઉત્પત્તિ કેમ કરે * જો કર્માનુસાર ઈશ્વર ફળ આપે છે એમ માનવામાં આવે તો તેથી સિદ્ધ થયું કે કાર્યમાં જીવનાં સ્વકર્મો જ કારણ છે - તો ઈશ્વરની શી જરૂર? ભવિતવ્યતા વિના સ્વતંત્રરૂપ ઈશ્વર પણ કંઈ કરી શકે નહીં * આમ, કર્મની સિદ્ધિ સ્પષ્ટ કરી કારણ-કાર્ય સિદ્ધાંત - સુપાર્શ્વ જિને બતાવ્યો 	<ul style="list-style-type: none"> * આમ, અંતરંગ અને બાહ્ય અથવા હૈવ અને પુરુષાર્થ બનેનું સ્થાન જિનાગમોમાં છે * અબુદ્ધિપૂર્વક જે કાર્ય સિદ્ધ થાય છે તેમાં ભવિતવ્યતાની પ્રધાનતા અપાય છે બુદ્ધિપૂર્વક જે કાર્ય સિદ્ધ થાય છે તેમાં પુરુષાર્થને પ્રધાનતા અપાય છે * અનેકાંત શૈલીશી બનેનો સમજ્વય થાય છે * આવો ઉત્તમ - હિતકારી ઉપદેશ કારણ-કાર્યના વિષયનો પ્રમાણસંગત - તર્કયુક્ત - વસ્તુનું સત્ય સ્વરૂપ આપે બતાવ્યું હે સુપાર્શ્વ જિનેન્દ્ર * ૧) તારો અધિકાર કર્મમાં ફળ on many factors ૨) ઘટના ઘટી ન હોય - પુરુષાર્થનો વિચાર કરવો ઘટના પછી - ભવિતવ્યતાનો ૩) પહેલાં ભવિતવ્યતા - પ્રમાદ પછી પુરુષાર્થ - અહંકાર / દુઃખ

શલોક - ૪

ભય / કામથી જીવ દુઃખી

<u>Introduction</u>	<u>મૃત્યુભય - કલ્યાણ ઈચ્છાક</u>
<ul style="list-style-type: none"> * ભવિતવ્યતા - વિધાતા - પૂર્વકૃત કર્મ - ભાગ્ય - દૈવ આ સર્વ શબ્દ એકાર્થવાચી છે * મનુષ્ય રાતદિવસ કાર્યસિદ્ધિની ચિંતા કર્યી કરે છે પરંતુ કર્માના ઉદ્યથી કંઈ અન્ય જ થાય છે * કોઈ તેને રોકવામાં સમર્થ નથી ઈન્દ્ર, ચક્રવર્તી આદિ કોઈમાં તેવી શક્તિ નથી * Eg. જેમ સૂર્યનો ઉદ્ય-અસ્ત આપણને આધીન નથી તેમ કર્માનો ઉદ્ય આપળી ઈચ્છાનુસાર થતો નથી * કર્મબંધની સ્વતંત્રતા છે ઉદ્યની નહીં Eg. Left or right foot ઉપાડવો પછી not in your hands 	<ul style="list-style-type: none"> * મૃત્યો: બિભેતિ - (આ જીવ) મૃત્યુથી ડરે છે તત: મોક્ષ: ન અસ્તિ - પરંતુ તેનાથી છુટકારો નથી નિત્યં શિવં વાજ્ઞાતિ - સદા કલ્યાણની ઈચ્છા કરે છે અસ્ય લાભ: ન - પરંતુ તેની પ્રાપ્તિ થતી નથી <ul style="list-style-type: none"> - Living being is afraid of death but there is no escaping from it - Strives for his own welfare but never attains it * સંસારનો પ્રત્યેક જીવ - મૃત્યુથી ડરે છે <ul style="list-style-type: none"> - મૃત્યુ નથી ઈચ્છાતો - અધિક જીવવા ઈચ્છે છે - અનેક ગ્રયાસો કરે છે * પરંતુ આયુકર્મની અનુકૂળતા ન હોવા પર <ul style="list-style-type: none"> - મૃત્યુથી છુટકારો થતો નથી - મૃત્યુ નિશ્ચિત ઘટે છે * કર્મમાં ન હોય તો <ul style="list-style-type: none"> - રંચમાત્ર પણ આયુમાં વૃદ્ધિ થતી નથી - ભવિતવ્યતાવશ મૃત્યુથી છૂટી શકતો નથી
<ul style="list-style-type: none"> * ધર્મ પુરુષાર્થ જ યથાર્થ છે <ul style="list-style-type: none"> - જેનાથી પાપનો નાશ - જેનાથી પુણ્યનો લાભ - જેનાથી શુભાશુભ છેદાય છે * વિના ધર્મ - કોઈ પણ કર્માના આકમણથી બચતો નથી * તેથી ધર્મ જ જીવનો બંધવ - રક્ષક - હિતકારી ઉપાય છે 	<ul style="list-style-type: none"> * તે જ પ્રમાણે - જીવ નિરંતર સુખને ઈચ્છે <ul style="list-style-type: none"> - પરંતુ કર્માદયની અનુકૂળતા ન હોવાથી - સુખની પ્રાપ્તિ થતી નથી * પોતાનું કલ્યાણ welfare - ઈચ્છે છે <ul style="list-style-type: none"> - ભવિતવ્યતાની પ્રતિકૂળતા હોવાથી તેને તેનો લાભ થતો નથી
	<ul style="list-style-type: none"> * કર્મની અનુકૂળતા ન હોય તો <ul style="list-style-type: none"> - મૃત્યુથી છૂટતો નથી - લાભ થતો નથી * તાત્પર્ય એ છે કે <ul style="list-style-type: none"> - ચાહવામાત્રથી કંઈ થતું નથી - અનુકૂળ કારણો મળવાથી જ કાર્યની સિદ્ધિ થાય છે

<u>વર્થ દુઃખી થાય છે</u>	<u>એમ આપે કહ્યું</u>
<ul style="list-style-type: none"> * તથાપિ ભયકામવશ્ય: - છતાં પણ ભય અને કામને વશીભૂત થયેલ બાલ: સ્વયં વૃથા તપ્પતે - અજાની સ્વયં વર્થ દુઃખી થયા કરે છે <ul style="list-style-type: none"> - Even then this ignorant mortal is enmeshed in fear and lust - He is never at peace, is always miserable 	<ul style="list-style-type: none"> * ઇતિ અવાર્ડી: - હે ભગવાન! આપે આવો ઉપદેશ આપ્યો છે <ul style="list-style-type: none"> - This truth was stated by You - O Lord Suparshwanath
<ul style="list-style-type: none"> * આવું છે છતાં મૂઢ પ્રાણી <ul style="list-style-type: none"> - ભય અને ઈચ્છાને વશ થઈ સ્વયં - વૃથા દુઃખી થાય છે 	<ul style="list-style-type: none"> * આમ, હે સુપાર્શ્વનાથ <ul style="list-style-type: none"> - આપે જગતના જીવોને બતાવ્યું - આ યથાર્થ વાત આપે બતાવી
<ul style="list-style-type: none"> * ભય કે ઈચ્છામાત્રથી કાંઈ બનતું નથી <ul style="list-style-type: none"> - પરંતુ માત્ર સંતપ્ત રહે છે - દુઃખ જ અનુભવવું પડે છે 	<ul style="list-style-type: none"> * શ્રી સુપાર્શ્વનાથ જિનનો આવો ઉપદેશ <ul style="list-style-type: none"> - જાણીને તદનુકૂળ આચરણ કરવું જોઈએ
<ul style="list-style-type: none"> * સંસારી જીવ - બાળક જીવો છે <ul style="list-style-type: none"> - વિવેકરહિત છે - વસ્તુસ્વરૂપનું જ્ઞાન-ભાન નથી - ભય અને કામને વશીભૂત છે 	<ul style="list-style-type: none"> * આવું કર્માનું નાટક જાણીને વિવેકી <ul style="list-style-type: none"> - ન મૃત્યુથી ડરે છે - ન ભોગાભિલાષાથી તપે છે
<ul style="list-style-type: none"> * કર્મનું contribution લક્ષમાં ન રાખતાં <ul style="list-style-type: none"> - માત્ર પુરુષાર્થના બળ પર કાર્યસિદ્ધિ કરવા ઈચ્છે છે 	<ul style="list-style-type: none"> * એ તો રત્નત્રયમય ધર્મનો <ul style="list-style-type: none"> - સત્ય પુરુષાર્થ કરે છે - જેથી જન્મમરણના કલેશથી મુક્ત થાય
<ul style="list-style-type: none"> * કાર્ય સિદ્ધ ન થતાં <ul style="list-style-type: none"> - દુઃખનો અનુભવ કરે છે - સર્વનું મૂળ કારણ - અજાન છે 	<ul style="list-style-type: none"> * ધર્મ જ એવો પુરુષાર્થ છે <ul style="list-style-type: none"> - જેથી પાપનો ક્ષય - પુણ્યનો લાભ - અંતે શુભાશુભ છેદતાં મોક્ષ પ્રાપ્ત
<ul style="list-style-type: none"> * કાર્યસિદ્ધિમાં <ul style="list-style-type: none"> - અનુકૂળ ભવિતવ્યતા અનિવાર્ય છે 	<ul style="list-style-type: none"> * ધર્મ જ પરમ હિતકારી છે <ul style="list-style-type: none"> - તેની શ્રદ્ધાથી - નિઃશંક બની નિર્ભય અને નિઃસ્પૂદ બને છે
<ul style="list-style-type: none"> * વિવેકી તો જાણો છે કે <ul style="list-style-type: none"> - ભવિતવ્યતા પ્રતિકૂળ હોવાથી કાર્યસિદ્ધ થતી નથી - તેથી દુઃખી થતો નથી 	<ul style="list-style-type: none"> * ધર્મ જ પરમ હિતકારી બોધ આપી <ul style="list-style-type: none"> - સુપાર્શ્વ જિને સંસારી જીવોનું કલ્યાણ કર્યું

શલોક - ૫

સત્ત્માર્ગદર્શક like Mother

<u>સંશયાદિ રહિત શાતા છો</u>	<u>Eg. માતાની જેમ હિતોપદેશ આપનાર</u>
<ul style="list-style-type: none"> * ભવાનુ - આપ સર્વસ્ય તત્ત્વસ્ય - સમસ્ત જીવાદિ પદાર્�ોના પ્રમાતા - સંશયાદિ રહિત શાતા છો <p>You possess complete knowledge of all animate / inanimate substances</p>	<ul style="list-style-type: none"> * બાળસ્ય માતેવ - સંતાનને માતા સમાન હિતાનુશાસ્તા - હિતનો ઉપદેશ દેવાવાળા છો <p>You render well meaning advice to all ignorant beings In the same way as a mother does to her children</p>
<ul style="list-style-type: none"> * ભગવાન સુપાર્ખનાથ - સમસ્ત તત્ત્વોના શાતા છો - સંશય, વિઅમ, મોહ રહિત શાતા છો 	<ul style="list-style-type: none"> * જેમ મા પોતાના સંતાનને - વિના કોઈ સ્વાર્થભાવ - પૂર્ણ વાત્સલ્ય સહિત
<ul style="list-style-type: none"> * આપ સર્વજ્ઞ - સર્વદર્શી છો - કારણ કે આપે જ્ઞાનાવરણીય / દર્શનાવરણીય નાશ કર્યો છે 	<ul style="list-style-type: none"> * હિતનો ઉપદેશ દે છે - તેમ હેય-ઉપાદેયના વિવેકપૂર્વક - અજ્ઞાની જીવને ઉપદેશ દો છો
<ul style="list-style-type: none"> * આપ વીતરાગી છો - કારણ આપે સમસ્ત મોહને નાશ કર્યો છે 	<ul style="list-style-type: none"> * સંસાર / સંસારનાં કારણો - હેય છે મોક્ષ / મોક્ષનાં કારણો - ઉપાદેય છે એવો હિતકારી ઉપદેશ આપ્યો
<ul style="list-style-type: none"> * તેથી આપ જ સાચા શાતા અને ઉપદેષ્ટા છો રાગદ્વેષ વિના - સર્વ તત્ત્વનો ઉપદેશ કર્યો 	<ul style="list-style-type: none"> * આમ, જેમ મા સંતાનને દુઃખ તથા હાનિથી બચાવાની શિક્ષા આપે છે
<ul style="list-style-type: none"> * સર્વજ્ઞ - વીતરાગ - Aware of everything - Untouched by anything 	<ul style="list-style-type: none"> * તેમ, આપ અજ્ઞાની જીવોને કલ્યાણકારી ઉપદેશ આપી દુઃખ તથા હાનિથી બચાવો છો
<ul style="list-style-type: none"> * સર્વજ્ઞ - વીતરાગી - હિતોપદેશી - સર્વ જાણો છો - સ્વાર્થ વિના કહો છો 	
<ul style="list-style-type: none"> * તેથી - આપ સાચા તત્ત્વના ઉપદેષ્ટા છો - પ્રામાણિક વક્તા છો 	

<u>ભવ્ય જીવોના સન્માર્ગદર્શક છો</u>	<u>ત્રિયોગથી સ્તુતિ કરું છું</u>
<p>* ગુણવલોકસ્ય જનસ્ય - સમ્યગ્દર્શનાદિ ગુણોનું અન્વેષણ કરનાર ભવ્યોના નેતા - સન્માર્ગદર્શક છો</p> <p>You are the right path finder for all living beings desirous of seeking virtues (સમ્યગ્દર્શન આદિ)</p>	<p>* અદ્ય - તેથી આજે મયારપિ - હું (સમન્તબદ્રાચાર્ય દ્વારા) ત્વમ् - આપ (સુપાર્શ જિનેન્દ્ર) ભક્ત્યા - ભક્તિપૂર્વક પરિણ્યતસે - મન-વચ-કાયથી સ્તુતિ કરું છું</p> <p>Therefore, this day, with full devotion, with my mind-words-actions, I worship You</p>
<p>* સમ્યગ્દર્શનાદિ ગુણોના વાંદિક એવા ભવ્ય જીવોના આપ નેતા છો</p> <p>* તેઓને બાધક કારણોથી છોડાવી અનંત આત્મીય ગુણોની પ્રાપ્તિ કરાવનાર માર્ગદર્શક આપ જ છો</p> <p>* જે જીવ મોક્ષના કારણભૂત સમ્યગ્દર્શનાદિ ગુણોનું અન્વેષણ કરે છે તેના સન્માર્ગદર્શક છો</p> <p>* જે સમીપમુક્તિગામી છે જેની બોધપરિણામન ભૂમિકા છે તેના આપ પથદર્શક છો</p>	<p>* આપ સર્વ તત્ત્વાને - જાણો છો માતાની જેમ - હિતોપદેશ કરો છો ભવ્ય જીવોના - સન્માર્ગદર્શક છો</p> <p>તેથી હું પણ ભક્તિભાવપૂર્વક મન-વચ-કાયથી આપની સ્તુતિ કરું છું - આ સમયથી</p> <p>* (આ બધાં કારણોથી) જેથી હું પણ - આ સમયે ભક્તિપૂર્વક આપની સ્તુતિ કરવાને ઉદ્ઘત થયો છું</p> <p>* આપના શાસનના પ્રતાપે મને મોક્ષનો માર્ગ પ્રાપ્ત થયો છે તે કારણે મન-વચ-કાયથી સ્તુતિ / ભક્તિ કરી રહ્યો છું</p>
<p>* આપના ચારિત્રનું અનુકરણ કરી તેઓ પણ આપના જીવા બને છે</p> <p>* તાત્પર્ય પૂજવા યોગ્ય સર્વ ગુણોના આપ ધારક છો</p>	<p>* આપના ઉપદેશની સત્યતા આપની આજ્ઞા પાળતાં હું પણ સુખ-શાંતિ પામી રહ્યો છું</p> <p>* તેથી નિશ્ચય થાય છે કે આપ જ્ઞાતા - આપ્ત - યર્થાર્થ ઉપદેષ્ટા છો ઈન્દ્રાદિ અને ગણધરાદિથી નમન યોગ્ય છો</p>
	<p>* સ્મરણ કરવે છે -</p> <p>a) આ દેહાદિ <u>આજથી</u> b) હવે મારે સત્પુરુષની આજ્ઞા નિશ્ચય ઉપાસવા યોગ્ય છે</p>

પ્રવચન-૨ તા. ૨૦-૫-૨૩ બપોર

શ્રી ચંદ્રપ્રભ જીજિત સ્તુતિ

શલોક - ૧કેવા છે ચંદ્રપ્રભુ ભગવાન Eg. ચંદ્ર જેવા

(A) કેવા છે ચંદ્રપ્રભુ	(B) Continued
<p>* ચન્દ્રમરીચિગૌરં - ચંદ્રમાનાં કિરણો સમાન ગૌર વર્ણ જગતિ દ્વિતીયં ચન્દ્રમિવ કાન્તમ् - જગતમાં બીજા ચંદ્ર સમાન મહત્વાં અભિવન્દ્ય - ઈન્દ્રાદિ દ્વારા વંદ્ય ઋષીન્દ્ર - ગણધરાદિના સ્વામી જિન - કર્મશત્રુને જીતનારા જિતસ્વાન્તકષાયબન્ધમ् - વિકારી ભાવને જીતનારા</p>	<p>4) અક્ષિધારી ગણધરાદેવ વંદ્ય a) માત્ર શક્તિધારક નહીં પણ દશાવાન ગણધરો દ્વારા પૂજાયેલા b) તેમના સ્વામી - ગુરુ c) તેમના શિષ્યો હતા</p>
<p>- Has fairest of complexion like moon - Supreme amongst wise sages - Annihilator of karmas - passions - Worshipped by Indra - Gandhars</p>	<p>5) કર્મશત્રુને જીતનાર a) ઈ કર્માને જીતી વીતરાગ - સર્વજ્ઞ પદ પ્રાપ્ત કરનાર b) કર્મશત્રુને હરાવનાર</p>
<p>1) ચંદ્રમાનાં ધવલ કિરણો જેવા ગૌર વર્ણ શરીરવાળા a) આ શલોકમાં ચંદ્રપ્રભુના બાધ્યાભ્યંતર રૂપનું વર્ણન કરી નમસ્કાર કર્યા છે b) બાધ્ય રૂપ - ચંદ્રમા સમાન પ્રભાના ધારક - ગૌર વર્ણના હતા c) અતિસુંદર - મનોહર મુદ્રા</p>	<p>6) વિકારી ભાવનો નાશ કરનાર a) કર્મબંધનાં કારણો નિર્મણ કર્યા b) કોઈ પણ પ્રકારની કખાયની મલિનતા નથી</p>
<p>2) જગતમાં બીજા ચંદ્ર સમાન સુંદર a) સંસારમાં બીજા ચંદ્ર સમાન પ્રકાશવંત ચંદ્ર જેવા b) સાર્થક નામધારક હતા c) એક જાણો આકાશમાં અને બીજા ધરતી પર</p>	<p>* ચંદ્રપ્રભ નામની સાર્થકતા બતાવી છે ચંદ્રમા સાથે તુલના કરી છે છતાં ચંદ્રથી આધિક છે because a) ચંદ્રમાં ડાધા છે - પ્રભુમાં શુક્લતા જ છે કખાયનો ડાધ માત્ર નથી b) ચંદ્ર ઉદ્ય-અસ્ત / હાનિ-વૃદ્ધિ ચંદ્રપ્રભનું કેવળજ્ઞાન સદા પ્રકાશિત c) ચંદ્ર મેઘથી આચ્છાદિત થાય છે કોઈ ઘાતી કર્મ આચ્છાદિત કરતાં નથી</p>
<p>3) ઈન્દ્રાદિ દ્વારા વંદ્ય a) બાધ્ય સ્વરૂપ દર્શાવ્યું હવે અંતરંગ સ્વરૂપનું વર્ણન b) ઈન્દ્રાદિ મોટા શક્તિધારક દ્વારા વંદન કરાયેલા c) મહાન આત્માઓ - Noble beings દ્વારા પૂજ્ય</p>	<p>d) ચંદ્ર રાહુ દ્વારા અસિત થાય છે કર્મ કે કખાય દ્વારા અસિત થતા નથી e) ચંદ્રને મૂર્ખ / અજ્ઞાની નમે છે ઇન્દ્ર, ગણધરાદિ મહાપુરુષો નમે છે f) ચંદ્ર માત્ર રાત્રિમાં શોભિત થાય છે રાત-દિવસ સુશોભિત છે</p> <p>* આમ બાધ્ય-અભ્યંતર રૂપનું વર્ણન કરી નમનનો હેતુ બતાવે છે</p>

<u>(C) વંદન કરું છું</u>	
*	ચન્દ્રપ્રભ - ચંદ્રમા સમાન કાંતિના ધારક એવા એમા તીર્થકર વન્દે - હું વંદન કરું છું
I pay obeisance to the eighth Tirthankar Shri Chandraprabhu Jinendra	
*	એવા ચંદ્રમલુ ભગવાનને હું (સમન્તભદ્રાચાર્ય) મન-વચ-કાયાથી નમસ્કાર કરું છું
*	તેમને પરમ આદર્શ તરીકે સ્વીકારી - તેમની ભક્તિ - સ્તુતિ - પૂજા કરું છું - હદ્યમંદિરમાં ધારણ સદા કરું છું
*	તેમનું અનુકરણ - આજ્ઞા આરાધન - કરું છું જેથી મારો આત્મા પણ - કખાય / કર્મથી મુક્ત થાય

શલોક - ૨બાધ્ય-અભ્યંતર અંધકારનો નાશ કરનાર Eg. સૂર્ય જેવા

<u>Introduction</u>	<u>બાધ્ય અંધકાર નાશ</u>
<ul style="list-style-type: none"> * પૂર્વના શલોકમાં બતાવ્યું કે <ul style="list-style-type: none"> - ભલે ચંદ્રની ઉપમા આપી - પણ ચંદ્રની ઉપમા લાયક નથી 	<ul style="list-style-type: none"> * યસ્ય - જેમના અજ્ઞલક્ષ્મીપરિવેશભિત્ત્ર - શરીરની પ્રભાથી વિદારિત બહુ બાદ્યં તમઃ - બહુ બાધ્ય અંધકાર
<ul style="list-style-type: none"> * કદાચિત્તુ સૂર્યની ઉપમા અપાય <ul style="list-style-type: none"> - તે પણ યથાર્થ નથી - એમ આ શલોકમાં બતાવે છે 	<p>The luminous glow emanating from the body of Chandraprabhu dispels / annihilates all darkness</p>
<ul style="list-style-type: none"> * સૂર્યનાં કિરણોથી તો <ul style="list-style-type: none"> a) બહારનો અંધકાર નાશ પામે b) વળી અસ્ત થાય તો પાછો અંધકાર ફેલાય c) સદા માટે પ્રકાશિત નથી હોતો 	<ul style="list-style-type: none"> * ભગવાનના શરીરના <ul style="list-style-type: none"> - દિવ્ય પ્રભામંડળ વડે બાધ્ય અંધકાર - નાશ થઈ જાય છે
<ul style="list-style-type: none"> * પરંતુ ચંદ્રમભુ ભગવાન દ્વારા <ul style="list-style-type: none"> a) બાધ્ય તથા અભ્યંતર અંધકાર નાશ b) કેવળજ્ઞાન સદા પ્રકાશિત c) તેથી ઉદ્ય-અસ્ત પણ નહીં 	<ul style="list-style-type: none"> * ચંદ્રમભુ ભગવાનના શરીરની <ul style="list-style-type: none"> - શ્રેષ્ઠ કાંતિથી બાધ્ય અંધકારનો - સમૂહ નાટ થઈ જાય છે
<ul style="list-style-type: none"> * પ્રભુ દ્વારા <ul style="list-style-type: none"> - અંતરંગ-બહિરંગ બન્ને અંધકાર નાશ - તેથી સૂર્યની તોલે ન આવે - તેવા પરમ અદ્ભુત સૂર્ય છે 	<ul style="list-style-type: none"> * તેમના શરીરમાંથી નીકળતાં કિરણોથી <ul style="list-style-type: none"> - રાત્રિનો બાધ્ય અંધકાર પણ નાશ પામે છે * તેમના પરમ ઔદારિક શરીરના <ul style="list-style-type: none"> - તેજથી - બાધ્ય અંધકાર દૂર થાય છે
	<ul style="list-style-type: none"> * બાધ્ય અંધકાર <ul style="list-style-type: none"> - આપની પાસે પણ આવી શકતો નથી

<u>અભ્યંતર અંધકાર નાશ</u>	<u>સૂર્યની જેમ</u>
<ul style="list-style-type: none"> * ધ્યાનપ્રદીપાતિશયેન - શુક્લધ્યાનરૂપી શ્રેષ્ઠ દીપકથી ભિત્ત્રમ् - વિદારિત બહુમાનસં તમઃ - બહુ આંતરિક અજ્ઞાન અંધકાર <p style="text-align: center;">By His supreme meditative state dispels the inner darkness of ignorance</p>	<ul style="list-style-type: none"> * તમોરે: - સૂર્યનાં રશ્મિભિત્ત્રમ् - કિરણોથી વિદારિત તમ ઇવ - અંધકારની જેમ નાશ - નાશ થઈ જાય છે
	Just as the rays of the sun dispels the darkness of the night
	He annihilates external and internal darkness
<ul style="list-style-type: none"> * ભગવાનમાં પરમ શુક્લધ્યાનરૂપી <ul style="list-style-type: none"> - સાતિશય દીપકના તેજ વડે - અભ્યંતર અજ્ઞાન અંધકારરૂપી * શાનાવરણાદિ કર્મજન્ય <ul style="list-style-type: none"> - અજ્ઞાન અંધકારનો - નાશ થઈ જાય છે * ભગવાનની અંતરંગ દશાથી <ul style="list-style-type: none"> - માનસિક / આંતરિક અજ્ઞાન અંધકારનો - સમૂહ નાશ થાય છે * શુક્લધ્યાન વડે તેમનો તો <ul style="list-style-type: none"> - નાશ પામે જ છે - Auraથી અન્યની વૃત્તિ શાંત થાય * તેમની aura / ધર્મોપદેશથી <ul style="list-style-type: none"> - જીવોનું અજ્ઞાન નાશ થાય છે - વૃત્તિઓ શાંત થાય છે * પ્રભુની આત્મસમાધિરૂપ <ul style="list-style-type: none"> - નિત્ય પ્રકાશનો દીપક - સર્વ વિભાવવિરામનું કારણ છે 	<ul style="list-style-type: none"> * જગતમાં જેમ સૂર્યનાં કિરણો વડે અંધકાર છિન્નાભિન્ન થઈ નાશ પામે છે * તેમ હે ચંદ્રપ્રભુ ભગવાન <ul style="list-style-type: none"> - મારા મનને પવિત્ર કરો - મારું અંતર શુદ્ધ થાઓ * I pray to Chandraprabhu Bhagwan to dispel my ignorance and cleanse my soul * પૂર્વશ્લોક પ્રમાણે - આ શ્લોકમાં પણ <ul style="list-style-type: none"> - બાધ-અભ્યંતર રૂપોનું - દિગદર્શન થયું છે * સૂર્ય તો કેવળ બાધ અંધકાર નાશ કરે <ul style="list-style-type: none"> - ચંદ્રપ્રભુ બાધ-અભ્યંતર બન્ને અંધકારના નાશક છે

શ્લોક - ૩વાણીથી મત-પક્ષ જાય Eg. સિંહગર્જના

<u>Introduction</u>	<u>Eg. જેમ સિંહગર્જનાથી હાથી</u>
<ul style="list-style-type: none"> * આ શ્લોકમાં આચાર્યશ્રી <ul style="list-style-type: none"> - પ્રભુની વાણીનું માદાત્મ્ય અને મહિમા ગાય છે * કારણ કે ભગવાન <ul style="list-style-type: none"> - સર્વજ્ઞ અને વીતરાગી છે - તેમની વાણી યથાર્થ છે 	<ul style="list-style-type: none"> * યથા - જેમ <ul style="list-style-type: none"> કેસરિણ: નિનાદૈ: - સિંહની ગર્જનાથી મદાર્દગણા: ગજાઃ - મદમસ્ત હાથી વિમદા: - મદથી રહિત થઈ જાય છે <p>Just as the mighty roar of a lion humbles the intoxicated elephants</p>
<ul style="list-style-type: none"> * તત્ત્વનું યથાર્થ નિરૂપણ <ul style="list-style-type: none"> - સર્વ દસ્તિકોણથી તેમાં - પ્રકાશિત થાય છે * અનેકાંતસ્વરૂપ વસ્તુને <ul style="list-style-type: none"> - યથાર્થપણે જાણી - સ્યાદ્વાદશૈલીથી પ્રકાશિત કરે છે 	<ul style="list-style-type: none"> * જેમ સિંહની ગર્જના સાંભળતાં જ <ul style="list-style-type: none"> - મદ ઝરતાં - મદમસ્ત હાથીઓનો - મદ ગળી જાય છે - મદરહિત થાય છે * જેમ સિંહગર્જના સાંભળતાં જ <ul style="list-style-type: none"> - મોટા મોટા મદસાવી હાથી - મદરહિત બની જાય છે
<ul style="list-style-type: none"> * જે તટસ્થપણે સાંભળતાં <ul style="list-style-type: none"> - એકાંતવાદીઓને પણ માન્ય થાય છે - સ્વીકાર્ય બને છે * તેમનો અહંકાર ભાગી જાય છે <p>Eg. જેમ સિંહગર્જના સાંભળતાં - મદમસ્ત હાથીનો મદ ચાલ્યો જાય</p> * તેથી આપ પ્રાપ્ત - આપ્ત છો <ul style="list-style-type: none"> - માટે હું આપને નમન કરું છું - પ્રાર્થના કરું છું કે મારો ગર્વ નાશ કરો 	<ul style="list-style-type: none"> * લોકમાં પ્રસિદ્ધ છે <ul style="list-style-type: none"> - મસ્તકથી મદ ઝરે ત્યારે - તેઓ મસ્ત અને ભયંકર બને * પરંતુ સિંહની ગર્જના સાંભળતાં <ul style="list-style-type: none"> - તેમનો એ કેફ નષ્ટ થાય - પોતાની નિર્ભળતા સ્પષ્ટ થાય - મદરહિત બને છે

<u>દિવ્ય વાણીથી મત-પક્ષ</u>	<u>Continued</u>
<p>* તથા - તેમ યસ્ય વાક્સિનાદૈ: - જેમનાં વચનરૂપી સિંહનાદ દ્વારા સ્વપક્ષસૌસ્થિત્યમદાડવલિપ્તા: - પોતાના મત-પક્ષનો ઘમંડ પ્રવાદિન: - રાખનારા વિમદા: - ગર્વરહિત બબૂનું: - થઈ જાય છે</p> <p>- The lion roar of His divine teachings - vanquishes the pride of those who considered them unassailable - Your forceful teachings humble the most vocal adversaries in debate although they felt they were invincible - they were convinced and silenced</p>	<p>* પ્રવાદીઓનો મદ ચૂરેચૂરા થઈ જાય - પોતાના મતનો અહંકાર રાખનારા - કે અમારો પક્ષ કદ્દી બંદિત નહીં થાય</p> <p>* તે પણ મદરહિત બને છે - હારી જાય છે - એમ નહીં પણ - Convince થઈ જાય છે</p> <p>* પોતાના મતમાં રહેલો - એકાંત - આગ્રહ સમજ - શ્રેષ્ઠ - બાધારહિત - અજેય માનનારા</p> <p>* વચન સાંભળીને - મત આગ્રહ છોડી - વિનમ્ર બની અંગીકાર કરે છે - ભક્ત બની જાય છે</p>
<p>* તેમ ભગવાનની દિવ્ય વાણીનો સિંહનાદ સાંભળતાં જ સ્વપક્ષનું અભિમાન ધરાવનાર</p> <p>* અર્થાત્ જે સ્વપક્ષને - નિર્બધ અને અજેય સમજ - મદોન્મત બન્યા છે</p> <p>* એવા પરવાદીઓના - મદ ગળી જાય છે - ગર્વરહિત બની જાય છે</p>	<p>* આચાર્યશ્રી પ્રાર્થના કરે છે - એવો આપનાં વચનનો મહિમા છે - મારો ગર્વ નષ્ટ કરો</p> <p>* મારો વજ જેવો મતાગ્રહ - છોડાવવામાં મદદ કરો - સહાયક બનો</p> <p>* I pray to You to Cleanse me of મિથ્યાગ્રહ સ્વચ્છંદ - સ્વચ્છંદ, મત, આગ્રહ</p>
<p>* પ્રભુનાં વચનનો મહિમા બતાવતાં કહે છે કે a) તે એટલાં યુક્તિસંગત b) શાંતરસપ્રધાન હોય છે કે</p>	<p>* મારાં likes, opinions, insistence, my judgemental attitude તેનાથી મને મુક્ત કરો</p> <p>* સદા 'વર્તે સદ્ગુરુલક્ષ' - આપને સમ્મત - તે મને સમ્મત થાઓ - ઉચ્ચ આત્મદશા પ્રાપ્ત કરું</p>

શ્લોક - ૪
ચંદ્રપ્રભુ કેવા છે

પરમ આપ્ત	આશ્ર્યકારક તેજ
<ul style="list-style-type: none"> * ય: સર્વલોકે પદં - જે સમસ્ત સંસારમાં પરમેષ્ઠિતાયા: - પરમ આપ્તપણનું સ્થાન 	<ul style="list-style-type: none"> * અદ્ભુતકર્મતેજા: - તીવ્ર તપસ્યાથી તેજ અચિત્ય હતું અથવા કેવળજ્ઞાનનું તેજ આશ્ર્યકારક હતું
<ul style="list-style-type: none"> - Chandraprabhu represents purity of soul in all 3 realms - Have attained the status of Arhat (Omniscient Supreme Being) 	<p>Divine attributes have manifested in Him due to destruction of karmas</p>
<ul style="list-style-type: none"> * આ શ્લોકમાં આચાર્યશ્રીએ અરિહંતપદના માહાત્મ્યનું વર્ણન કર્યું છે * અનેક ગુણો વડે ભગવંત <ul style="list-style-type: none"> - ત્રણ લોકમાં આપ્ત પદને એટલે - પરમ પરમેષ્ઠા પદને પ્રાપ્ત થયા હતા * ત્રણ લોકમાં ઈન્દ્ર, ચક્રવર્તી આદિ <ul style="list-style-type: none"> - આપને પરમેષ્ઠા માને છે - આપને વિશ્વાસ કરવા યોગ્ય માને છે * કારણ કે આપે <ul style="list-style-type: none"> - છ ઘાતી કર્મોનો નાશ કર્યો અને - પરમોચ્ચ અરહંત પરમાત્મા થયા * આમ, આપે <ul style="list-style-type: none"> - કર્મશત્રુઓને નાશ કરીને - સર્વોત્કૃષ્ટ પદ પ્રાપ્ત કર્યું 	<ul style="list-style-type: none"> * પહાડ જેવાં કઠોર કર્મોનાં આવરણોને તપબળથી છેદી - આત્મા સાથેનો તેનો સંબંધ સદા માટે તોડી * આપે અદ્ભુત તેજને પ્રાપ્ત કર્યું શુક્લધ્યાનની અજ્ઞિ વડે સમસ્ત કર્મોને બાળી - અનંત તેજરૂપ બન્યા * આપનું તેજ એવું પ્રભાવશાળી છે કે આપની દિવ્ય વાણી પ્રગટ થઈ જેમાં સમસ્ત પદાર્થો પ્રકાશિત થયા * પદાર્થનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ પ્રગટ <ul style="list-style-type: none"> - જે પ્રાપ્ત કરી સર્વ જીવોએ કલ્યાણને પ્રાપ્ત કર્યું

<u>અવિનાશી ચક્ષુ</u>	<u>દુઃખ ક્ષય કરનાર</u>
<ul style="list-style-type: none"> * અનન્તધામાંક્ષરવિશ્વચક્ષુ: - કેવળજ્ઞાન જેમનાં અવિનાશી ચક્ષુ હતાં 	<ul style="list-style-type: none"> * સમન્તદુઃખક્ષયશાસન: - જેમનું શાસન ચાર ગતિનાં દુઃખો ક્ષય કરવાવાળું હતું / કરનાર હતું
<ul style="list-style-type: none"> - Possesses infinite knowledge to see simultaneously all substances of entire universe 	<p>His doctrines had the power to rid the people of all sufferings</p>
<ul style="list-style-type: none"> * અવિનાશી કેવળજ્ઞાન - કેવળદર્શનરૂપી વિશ્વચક્ષુરૂપે સમસ્ત લોકના સર્વ તત્ત્વોના જ્ઞાતા - દ્રષ્ટા થયા * કેવળજ્ઞાનરૂપી ચક્ષુ પ્રાપ્ત કરી - લોકલોકને પ્રકાશિત કરવાવાળાં - નેત્ર પ્રાપ્ત કર્યાં 	<ul style="list-style-type: none"> * આપ ભગવંત - જીવોનાં દુઃખોના ક્ષયરૂપ - મોક્ષતત્ત્વના યથાર્થ ઉપદેખા બન્યા છો * ચારે ગતિઓનાં દુઃખ ક્ષય થાય - એવું શાસન (ઉપદેશ - આદેશ) - મોક્ષ પ્રાપ્ત કરાવે તેવું * ચંદ્રમાંભુ ભગવાનના ઉપદેશને - સાંભળી - સમજ - સ્વીકારી - તદ્દું અનુકૂળ આચરણ કરવાથી * ભવ્ય જીવ - સંસારના પરિભ્રમાણથી મુક્ત થઈ જાય છે

શલોક - ૫
ચંદ્રપ્રભુ કેવા
મને પવિત્ર કરો

<u>વિકાસ માટે ચંદ્ર સમ</u>	<u>રાગાદિ દૂર થયા છે</u>
<ul style="list-style-type: none"> * ભવ્યકુમુદૃતીનાં ચન્દ્રમા: - ભવ્યજીવરૂપ કુમુદિનીઓને વિકસિત કરવા માટે ચંદ્ર સમાન 	<ul style="list-style-type: none"> * વિપ્રદોષાભ્રકલઙ્કલેપ: - જેમના રાગદ્વેષરૂપ મેઘકલંકનું આવરણ નાટ થઈ ગયું છે
<p>Who is luminous like the moon As moon opens up night lilies enhances spiritual progress of ભવ્ય જીવ</p>	<p>Who has redeemed Himself of all attachments and desires Who has destroyed evil clouds</p>
<ul style="list-style-type: none"> * ભવ્યજીવરૂપ કુમુદિનીને વિકસિત કરવાને અપૂર્વ ચંદ્રમા જેવા છો પવિત્ર ચંદ્રપ્રભુ ભગવાન 	<ul style="list-style-type: none"> * સર્વ રાગાદિ દોષરૂપી મેઘકલંકના આવરણરહિત છો હે ચંદ્રપ્રભુ ભગવાન
<ul style="list-style-type: none"> * જેમ ચંદ્રમા - કુમુદિનીઓ રાતમાં ચંદ્રમાનાં કિરણોથી ખીલતાં કમળો - ખીલવે છે * તેમ ચંદ્રપ્રભુ ભગવાન ભવ્ય જીવોના આત્માને વિકસિત કરે છે 	<ul style="list-style-type: none"> * ચંદ્રમા મેઘરૂપ કલંકથી - આચાદિત થઈ જાય છે - ઢંકાઈ જાય છે * પણ ચંદ્રપ્રભુ ભગવાન - દોષરૂપી મેઘકલંકના આવરણથી રહિત છે * તેથી તેઓ સર્વ પ્રકારે - નિષ્ઠલંક છે - રહેશે - છે નહીં - થશે નહીં

<u>ન્યાયુક્ત વચ્નો છે જેમનાં</u>	<u>વિશુદ્ધ છે - મને પવિત્ર કરો</u>
<ul style="list-style-type: none"> * વ્યાકોશવાડન્યાયમયૂહમાલઃ - અત્યંત સ્પષ્ટ વચ્નોનાં ન્યાયરૂપ કિરણોની માળાથી જે યુક્ત છે <p>Who is gifted with clarity of thought Who is equipped with speech like a garland of rays that promulgates the truth in unambiguous and incontrovertible manner</p>	<ul style="list-style-type: none"> * પવિત્રઃ - કર્મભણથી રહિત થવાથી જે અત્યંત વિશુદ્ધ છે સ: ભગવાન્ મે મન: પૂયાત् - તે ચંદ્રપ્રભુ ભગવાન - મારા મનને પવિત્ર કરો <p>Free of karmic blemishes May such Lord Chandraprabhu make my heart pure</p>
<ul style="list-style-type: none"> * જેમ ચંદ્રમા - કિરણોની માળાથી યુક્ત હોય છે * તેમ ચંદ્રપ્રભુ ભગવાન અત્યંત સ્પષ્ટ વચ્નોની સ્યાદ્વાદ રચનારૂપ કિરણોની માળાથી યુક્ત છે * દિવ્યધ્વનિની રચના વડે - સ્યાદ્વાદ ન્યાયરૂપી દેશના આપો છો * તત્ત્વનું નિરૂપશ પ્રમાણ - નય વડે કર્યું છે * મુખ્ય-ગૌણાના વિવેક સહિત સ્યાદ્વાદરીલીથી યુક્ત છે 	<ul style="list-style-type: none"> * ચંદ્ર - હરણાકાર કલંકથી યુક્ત હોવાથી અપવિત્ર છે * પરંતુ ચંદ્રપ્રભુ ભગવાન - કર્મકલંકથી રહિત હોવાથી પવિત્ર છે * એવા ચંદ્રપ્રભુ ભગવાન - મારા મનને પવિત્ર કરો - મિથ્યાત્વાદિ ભાવોથી મને મુક્ત કરો * અહીં સુતિકાર - કોઈ ભૌતિક વસ્તુની કામના કરતા નથી - માત્ર આંતરિક વિશુદ્ધિની ભાવના છે * હે પવિત્ર - ચંદ્રપ્રભુ ભગવાન - મારા મનને પવિત્ર કરો - અંતરવિશુદ્ધિ કરવામાં સહાયક થાઓ * હું વંદન - કીર્તન - પૂજન - સમરણ વડે - તમારી આરાધના કરી - મારું મન - રાગાદિ દોષોથી રહિત બને એ ભાવના

પ્રવચન-૩ તા. ૨૧-૫-૨૩ સવાર
શ્રી સુવિધિનાથ (પુષ્પદંત) જિન સ્તુતિ
શલોક - ૧
આપ દ્વારા પ્રતિપાદિત તત્ત્વ કેવું છે

<u>પરિવર્તન લાવો</u>	<u>આપ દ્વારા પ્રતિપાદિત</u>
<ul style="list-style-type: none"> * See your વૃત્તિ - not your પ્રવૃત્તિ <ul style="list-style-type: none"> - વૃત્તિથી પાપ = sin - પ્રવૃત્તિથી અપરાધ = crime * Don't see short time - see long term <ul style="list-style-type: none"> - Eg. 9 poisons white red black - Eg. ભક્તિ કષ્ટપ્રદ - પરિણામનો વિચાર કર * શું પરિણામ be clear <ul style="list-style-type: none"> - પોતાના દોષો - બીજાના દોષો - Distance Eg. read Eg. pillar * નિદા - ગાહ્ય - આલોચના - પ્રાયશ્ચિત્ત <ul style="list-style-type: none"> - સમૂહમાં - સમૂહ સાથે - Personally - person સાથે - ગુરુ પાસે જલદી એકરાર * સમજાય - સ્વીકાર - સંકલ્પ <ul style="list-style-type: none"> - સમયમર્યાદા - અવધિ - Whole life will pass 	<ul style="list-style-type: none"> * સુવિધે ત્વયા - હે સુવિધિનાથ આપ દ્વારા સ્વધારીના - આપના જ્ઞાનરૂપ તેજથી પ્રણીતં તત્ત્વં - પ્રતિપાદિત જીવાદિ પદાર્થ <p style="text-align: center;">O Lord Suvidhinath</p> <p style="text-align: center;">With the brilliance of omniscience the nature of reality as propounded by You</p> * આપે કેવળજ્ઞાન પ્રકાશ વડે જીવાદિ તત્ત્વનું પ્રતિપાદન તે કેવું છે? - * કેવળજ્ઞાનના આલોકમાં પદાર્થનું નિરૂપણ કર્યું છે તેથી તે કેવું છે? - 3 things વિશેષતાઓ - યથાર્થતા બતાવે છે
<p>(A) શરીર</p> <ul style="list-style-type: none"> - ભોજન = વિના ભૂખ નહીં - ભૂખ લાગે તેટલું - Fitness = cardio calories - asana સ્થિરતા flexibility 	<p>A) એકાન્તદૃષ્ટિપ્રતિષેધિ -</p> <p>એકાન્તદર્શનનો નિષેધ કરવાવાળું Nullifies all doubts and arguments of those holding one sided views</p>
<p>(B) Relation</p> <ul style="list-style-type: none"> a) સ્વીકાર = સ્વયં change Eg. પ્રકૃતિ, સંસ્કાર, habit b) સાંભળો = advice / આસ્કેપ Eg. માથાની નસ c) બોલો = સત્ય પણ મીઠું લાગે તેમ d) Harmony = Eg. છુંદો Eg. આંગળી <ul style="list-style-type: none"> - all અવયવ - 1 અંગ - છોલાય - support adjust - પૂજા - no fight - ભૂલ / શંકા / કચ્ચકચ / compare 	<ul style="list-style-type: none"> * પ્રત્યેક પદાર્થ - અનંત ધર્માત્મક છે <ul style="list-style-type: none"> - પરસ્પર વિરુદ્ધ ધર્મો સાથે રહેલ છે - Eg. નિત્ય-અનિત્ય Eg. મૂર્ખ-જ્ઞાની * જેઓ માત્ર એક ધર્મનો જ સ્વીકાર <ul style="list-style-type: none"> - તે એકાન્તવાદી છે - એકાન્તદૃષ્ટિ છે - અપેક્ષાભેદથી બન્નેનો સ્વીકાર થવો જોઈએ * આપનો મત - એકાન્તનો નિષેધક છે <ul style="list-style-type: none"> - અનેકાન્તદર્શન છે - યથાર્થ છે - એકાન્તદર્શન - અયથાર્થ છે * બન્નેનો સ્વીકાર <ul style="list-style-type: none"> - પ્રયોજન અનુસાર મુખ્ય-ગૌણ - સ્યાદવાદશૈલીથી પ્રરૂપણા Eg. નિત્ય-અનિત્ય
<p>(C) વિચાર (increase satsang)</p> <ul style="list-style-type: none"> - No toxic - negative - સંઘર્ષ with yourself - Pure positive - Eg. Acceptance - Eg. ઉદ્ધ 	
<p>(D) Emotions (increase ભક્તિ / સેવા)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stay emotionally balanced - નિઃસ્વાર્થ = અપેક્ષા / અહંકાર Eg. Stay with nature - Eg. tree, river, sun 	

<u>ત્રણ ગુણવાળું</u>	<u>આપ સિવાય બીજા નથી</u>
<p>B) પ્રમાણસિદ્ધં -</p> <p>પ્રત્યક્ષાદિ પ્રમાણોથી સિદ્ધ</p> <p>Based on proofs</p> <ul style="list-style-type: none"> * પ્રત્યક્ષાદિ પ્રમાણોથી સિદ્ધ છે <ul style="list-style-type: none"> - તેથી અભાવિત છે - યુક્તિસંગત છે * એકાંતદર્શનવાળાનું પ્રતિપાદન <ul style="list-style-type: none"> - બાધિત છે - યુક્તિસંગત નથી - તેથી મિથ્યા છે * જાણ્યું - કથ્યું <p>કેવળજ્ઞાન - ટિવ્યધનિ = get convinced</p> * નિષ્પક્ત રહી - જો પરીક્ષા કરશે <ul style="list-style-type: none"> - તો તેને તે પ્રમાણસિદ્ધ લાગશે - Eg. પ્રમાણોના તરાજૂથી તોલશે તો 	<ul style="list-style-type: none"> * એતત્ - હે ભગવાન! આ તત્ત્વ ત્વદનૈઃ - આપના સિવાય બીજાઓ દ્વારા સમાલીફપદં ન - પ્રતિપાદિત થઈ શક્યું નથી <p>Others have not been able to view the nature of reality in such light</p> <ul style="list-style-type: none"> * આવું તત્ત્વનિરૂપણ - આપ સિવાય એકાંતદર્શિવાળા દ્વારા પ્રતિપાદિત થઈ શકતું નથી * આપે જે પદ પ્રાપ્ત કર્યું છે <p>તે આપનાથી બિન્ન દર્શિવાળા</p> <p>જે એકાંતવાદી છે - તેમણે પ્રાપ્ત કર્યું નથી</p> * જેનું તત્ત્વપ્રતિપાદન આવું નથી <ul style="list-style-type: none"> - તે અલ્પજ્ઞ છે - સર્વજ્ઞ નથી - સર્વજ્ઞપદ ધારણા કરવાવાળા જ - આવું કરી શકે
<p>C) તદતત્ત્વભાવમ् -</p> <p>(તત્ત્વ અને અતત્ત્વ સ્વભાવવાળા છે અર્થાત્ વિધિ-નિષેધરૂપ છે)</p> <p>Provides full explanation for the duality (affirmation and denial) of the nature in a substance</p> <ul style="list-style-type: none"> * પદાર્થ તત્ત્વ-અતત્ત્વ સ્વભાવવાળો છે <ul style="list-style-type: none"> - સ્વસ્વરૂપ અપેક્ષાએ સત્ત્વ છે - પરસ્વરૂપ અપેક્ષાએ અસત્ત્વ છે * વસ્તુ પ્રકાશન - અનેક રીતે થયું <ul style="list-style-type: none"> - એક-અનેક / નિત્ય-અનિત્ય / ભાવ-અભાવ - અપેક્ષાભેદ તેનું ચોક્કસ નિરૂપણ * વિધિ-નિષેધરૂપ સ્વરૂપ દર્શાવ્યું <ul style="list-style-type: none"> - કથંચિત્ત્વ સત્ત્વ - કથંચિત્ત્વ અસત્ત્વ - અપેક્ષાએ વિરોધી ધર્મને સમજાવ્યો * Affirmation - denial <ul style="list-style-type: none"> - Coexist in a substance - That's its nature 	<ul style="list-style-type: none"> * તેથી આપનું નામ સાર્થક છે * મોક્ષપ્રાપ્તિ માટે વિધિ બતાવનાર <ul style="list-style-type: none"> - તેથી આપનું સુવિધિ નામ સાર્થક છે - તેથી આપ પૂજનીય છો * જેમનાં અનુષ્ઠાનો ઉત્તમ છે <ul style="list-style-type: none"> - તેથી સુવિધિ - નામ સાર્થક છે - તેથી આપ ભક્તિ કરવા યોગ્ય છો * આપનું ચારિત્ર અત્યંત શોભનીય છે <ul style="list-style-type: none"> - તેથી સુવિધિ - નામ સાર્થક છે - તેથી આપની સ્તુતિ કરું દ્યું <ul style="list-style-type: none"> * આપનું બીજું નામ 'પુષ્પાંત છે' <ul style="list-style-type: none"> - Eg. લોગસ્સ સૂત્રમાં બતાવ્યું છે - પરંતુ સુવિધિ નામ - વધુ પ્રયાલિત છે * આમ નવમા શ્રી સુવિધિનાથનું સ્તવન <ul style="list-style-type: none"> - આચાર્યશ્રી કરે છે જેમાં - પ્રભુની વાણીનો મહિમા ગાયો છે

શ્લોક - ૨

વસ્તુ તત્ત્વરૂપ છે - તત્ત્વરૂપ નથી

<u>Introduction</u>	<u>તત્ત્વરૂપ - તત્ત્વરૂપ નથી</u>
<ul style="list-style-type: none"> * આ શ્લોકમાં આચાર્યશ્રી દર્શાવે છે <ul style="list-style-type: none"> - વસ્તુ અનેકાંત સ્વરૂપ છે - એકાંત સ્વરૂપ માનતાં - બહુ દોષ આવે છે * દરેક વસ્તુમાં <ul style="list-style-type: none"> - અસ્તિત્વ-નાસ્તિત્વ - બન્ને ધર્મો કોઈ કોઈ અપેક્ષાએ છે * Eg. જીવદ્રવ્ય છે કારણ કે <ul style="list-style-type: none"> - સ્વદ્રવ્ય-ક્ષેત્ર-કાળ-ભાવે અસ્તિત્વ છે - પરંતુ પરદ્રવ્યાદિ (અજીવ) તેનો અભાવ છે * Eg. અજીવદ્રવ્ય છે કારણ કે <ul style="list-style-type: none"> - સ્વદ્રવ્યાદિભાવે અસ્તિત્વ છે - પરદ્રવ્યાદિભાવે (જીવ) તેનો અભાવ છે * તેથી સ્યાદ્વાદશૈલી કહે છે કે <ul style="list-style-type: none"> - અપેક્ષાએ અસ્તિત્વ - અપેક્ષાએ નાસ્તિત્વ - એમ બન્ને ધર્મો - વસ્તુનો સ્વભાવ છે * અસ્તિત્વ સ્વભાવની જીવ સાથે સર્વથા બિન્નતા કે સર્વથા અભિન્નતા * માનવાથી અનેક દોષ ઉત્પન્ન થયે (શૂન્યતા, શંકર દોષ) વસ્તુનો લોપ થઈ જશે 	<p style="text-align: center;"><u>તત્ત્વરૂપ - તત્ત્વરૂપ નથી</u></p> <ul style="list-style-type: none"> * તવ તત્ત્વ - આપે કહેલું તે તત્ત્વ કર્થંચિત્ત તદેવ ચ સ્યાત્ - કર્થંચિત્ત તત્ત્વરૂપ છે તદેવ ન સ્યાત્ - કર્થંચિત્ત તત્ત્વરૂપ નથી તથા-પ્રતીતે: - કારણ કે ભાવ-અભાવરૂપ વસ્તુની પ્રતીતિ થાય છે <p style="text-align: center;">A substance in some reference is affirmation -</p> <p style="text-align: center;">Negation from other point of view</p> <ul style="list-style-type: none"> * હે સુવિધિનાથ! આપે પ્રતિપાદિત તે તત્ત્વ <ul style="list-style-type: none"> - કર્થંચિત્ત ભાવરૂપ - અને એ જ સમયે - કર્થંચિત્ત અભાવરૂપ છે * કેમ કે - સ્વસ્વરૂપ અને પરસ્વરૂપની અપેક્ષાએ તેવા ભાવ-અભાવ (સત્ત્વ-અસત્ત્વ) સ્વભાવરૂપે વસ્તુ પ્રતીત થાય છે * પ્રત્યેક પદાર્થનું વિવેચન દ્રવ્ય-ક્ષેત્ર-કાળ-ભાવની અપેક્ષાએ થાય છે (સ્વચ્યતુષ્ય-પરચ્યતુષ્યરૂપ) * સ્વચ્યતુષ્યરૂપે પ્રત્યેક પદાર્થ તેનું અસ્તિત્વ - સત્ત્વરૂપ - તત્ત્વરૂપ છે પરચ્યતુષ્યરૂપે તે જ પદાર્થ નાસ્તિત્વ - અસત્ત્વરૂપ - તત્ત્વરૂપ નથી * Eg. મનુષ્ય છે <ul style="list-style-type: none"> - મનુષ્યત્વના સ્વચ્યતુષ્યરૂપે છે - દેવાદિના ચતુષ્યરૂપે તે નથી * આમ, બન્ને રૂપ પદાર્થમાં એકીસાથે વિદ્યમાન હોય છે * તેથી પદાર્થ <ul style="list-style-type: none"> - ન તો સર્વથા સત્ત્વ છે - ન તો સર્વથા અસત્ત્વ છે

<u>શૂન્ય દોષ</u>	<u>Continued</u>
<ul style="list-style-type: none"> * વિધે: ચ નિષેધસ્ય - વિધિ અને નિષેધમાં અત્યન્તમ् ન અન્યત્વમ् - સર્વથા ન ભિન્તા ચ ન અનન્યતા - સર્વથા ન અભિન્તા છે શૂન્યદોષાત् - શૂન્યતાનો દોષ આવે જો સર્વથાનો સ્વીકારું <p>The 2 views - existence / non-existence are not without any limitation These views are neither totally inclusive nor totally exclusive to each other Leaving out the limitation will lead to null / void</p>	<ul style="list-style-type: none"> * ગ્રત્યેક પદાર્થ - સ્વચ્યતુષ્ટ્ય અપેક્ષાએ વિધિ - પરચતુષ્ટ્ય અપેક્ષાએ નિષેધ * આમ વિધિ-નિષેધરૂપ છે - પરંતુ તેમાં ન સર્વથા ભિન્તા - ન સર્વથા અભિન્તા છે * કારણ કે તેમ માનતાં - શૂન્યતાનો દોષ આવે છે - પદાર્થનો લોપ થઈ જાય છે
<ul style="list-style-type: none"> * સ્વચ્યતુષ્ટ્યરૂપ વિધિ પરચતુષ્ટ્યરૂપ નિષેધ બન્ને પરસ્પર સર્વથા ભિન્તા કે અભિન્તા નથી * કારણ કે સર્વથા ભિન્તા કે સર્વથા અભિન્તા માનવાથી શૂન્યતા દોષ આવે છે * અર્થાત્ અવિનાભાવ સંબંધનું સ્વરૂપ જે વિધિરૂપ-નિષેધરૂપ છે * તે બેમાંથી એકનું પણ તે વડે અસ્તિત્વ સિદ્ધ થઈ શકતું નથી અને શંકર દોષ આવે છે * એમ પદાર્થની તેમાં કંઈ વ્યવસ્થા - ન રહેતાં પદાર્થના લોપનો પ્રસંગ આવે છે <p>- Acceptance of only one and rejection of other creates શૂન્ય void nothingness</p>	<p>(A) અસ્તિત્વને પદાર્થથી સર્વથા ભિન્ન માનવાથી એ આપત્તિ આવે છે કે - અસ્તિત્વ ગુણ છે - ગુણ કોઈ પદાર્થના આધારે જ હોય છે - વિના આધાર of દ્રવ્ય ગુણનું અસ્તિત્વ નથી રહી શકતું</p> <ul style="list-style-type: none"> * આમ, દ્રવ્યના આધારની અપેક્ષા હોવાથી - દ્રવ્ય વિના ગુણ ન રહેતાં પદાર્થનો અભાવ થઈ જાય છે * તે જ પ્રમાણે નાસ્તિત્વને પદાર્થથી સર્વથા ભિન્ન માનવાથી - સર્વ પદાર્થ સર્વરૂપ થઈ જશે તેથી શંકર દોષની આપત્તિ આવશે Eg. ઘટમાં પટ * તો પછી જીવમાં અજીવનો અભાવ સિદ્ધ નહીં થાય - એકરૂપ સિદ્ધ થશે <p>(B) આ દોષોથી બચવા માટે વિધિ / નિષેધને પદાર્થથી સર્વથા અભિન્ન માનવામાં આવે - તોપણ ઉક્ત દોષ આવે છે કારણ તે સર્વથા અભેદ માનવાથી અસ્તિત્વ નાસ્તિત્વરૂપ થઈ જશે - તેથી સર્વશૂન્યતા આવશે - શંકર દોષ પણ આવશે</p>

શલોક - ૩
વસ્તુ નિત્યાનિત્ય છે

<u>Introduction</u>	<u>વસ્તુ નિત્ય-અનિત્ય છે</u>
<ul style="list-style-type: none"> * દ્રવ્યનો સ્વભાવ છે <ul style="list-style-type: none"> a) જે ઉત્પાદ-વ્યય-ધૌય સ્વરૂપ હોય b) હર સમય હરેક દ્રવ્યમાં <ul style="list-style-type: none"> - પૂર્વપર્યાયનો નાશ - નવીન પર્યાયની ઉત્પત્તિ - છતાં બન્ને પર્યાયોમાં તે જ રહેવું તે ધ્રુવત્વ છે * દ્રવ્ય સદા પરિણમનશીલ છે <ul style="list-style-type: none"> - શુદ્ધ સંદર્શ પર્યાય - અશુદ્ધ વિદ્શ પર્યાય - થતી જ રહે છે - છતાં દ્રવ્યરૂપે સ્થિર રહે * તેથી કોઈ પણ દ્રવ્ય <ul style="list-style-type: none"> - સર્વથા નિત્ય કે સર્વથા અનિત્ય નથી - નિત્યાનિત્યરૂપ છે * Eg. અહંકાર થયો - વિનામ બન્યો <ul style="list-style-type: none"> - વૃત્તિઓ ફરી - પણ પદાર્થ એક જ - તેથી નિત્યાનિત્ય છે * Eg. બજાર જઈ ચોખા લઈ આવ્યો <ul style="list-style-type: none"> - ગાયો - આવ્યો - પણ તે જ વ્યક્તિ - તેથી નિત્યાનિત્ય છે 	<ul style="list-style-type: none"> * હદં તદેવ ઇતિ - આ તે જ છે એવી પ્રતીતે: નિત્યમ् - પ્રતીતિ થાય છે તેથી વસ્તુ નિત્ય છે અન્યત્રાત્પત્તિસિદ્ધઃ: - અન્ય છે એવી પ્રતીતિ થતી હોવાથી નિત્યં ન - તે જ વસ્તુ અનિત્ય છે <p>If a substance depicts sameness then the nature of substance is permanence but if its different in varying circumstances then it is non-permanent</p> <ul style="list-style-type: none"> * આ 'એ જ છે' એવી પ્રતીતિ વસ્તુતત્ત્વ નિત્ય છે અને એ જ સમયે * 'તેનાથી આ અન્ય છે' એવી પ્રતીતિથી <ul style="list-style-type: none"> - વસ્તુતત્ત્વ અનિત્ય પણ છે - આમ એક જ કાળે તે નિત્ય / અનિત્ય છે * સ્મરણ દ્વારા પ્રતીત થાય છે <ul style="list-style-type: none"> Eg. આ તે જ દેવદત્ત છે જેને ૧૦ વર્ષ પહેલાં જોયો હતો * પરંતુ દેવદત્તની અવસ્થામાં ફેર <ul style="list-style-type: none"> Eg. બાળક હતો - યુવાન થયો બિન્ન ભાસે છે * વિભિન્ન પર્યાયોમાં રહેવાવાળો દેવદત્ત તો તે જ છે <ul style="list-style-type: none"> આમ નિત્યાનિત્ય સિદ્ધ થાય છે * જ્યારે દ્રવ્ય પર દસ્તિ ત્યારે નિત્ય ભાસે છે <ul style="list-style-type: none"> અવસ્થાઓ પર - અનિત્ય ભાસે છે * તેથી વસ્તુ <ul style="list-style-type: none"> - ન સર્વથા નિત્ય છે - ન સર્વથા અનિત્ય છે - કથંગિત્તુ નિત્ય-અનિત્ય છે

<u>तत्त्व विरुद्ध नथी</u>	<u>Continued</u>
<ul style="list-style-type: none"> * તે - આપના મતમાં બહિરન્તરજ્ઞ - બહિરંગ-અંતરંગ નિમિત્ત-નૈમિત્તિક - કારણ-કાર્યના યોગત: - યોગથી તદ્વ વિરુદ્ધં ન - તે નિત્યાનિત્ય તત્ત્વ વિરુદ્ધ પણ નથી <p>The change is due to external-internal causes so there is no contradiction in accepting the dual nature of permanence and non-permanence in a substance</p>	<ul style="list-style-type: none"> * જે વસ્તુ એકાંતરૂપ હોય તો - ન તો એ રહી શકે (because અનિત્ય) - ન કોઈ કામની રહી (because નિત્ય) * પણ એવું નથી - નિત્યાનિત્ય છે - ઉપાદાન કારણ તથા નિમિત્તકારણથી કાર્ય થાય છે * હરેક પર્યાય - પોતાના ઉપાદાનકારણની અનુકૂળ હોય છે - તેમાં નિમિત્ત સહાયક હોય છે * Eg. સુવર્ણ કુંડળની વીઠી બનાવી - તેમાં ઉપાદાનકારણ - સુવર્ણ છે - તેમાં નિમિત્તકારણ - સોની છે * ઉપાદાનકારણ - નિત્યત્વ સમજાવે છે નિમિત્તકારણ - અનિત્યત્વ સમજાવે છે કારણ કે અવસ્થાનું પલટવાનું થાય છે * એવું નિત્ય તથા અનિત્ય એક જ સમયે વસ્તુમાં હોય - તેમ આપનો મત છે - જેમાં કોઈ વિરોધ આવતો નથી
<ul style="list-style-type: none"> * બાહ્ય કારણ - જે નિમિત્ત છે અંતરંગ કારણ - જે ઉપાદાન છે અને તેથી થતું કાર્ય તે નૈમિત્તિક * એ રીતે - કારણ-કાર્ય, નિમિત્ત-નૈમિત્તિકનો સંબંધ - આપના મતમાં યથાર્થ જ પ્રતિપાદન થાય છે * દ્રવ્યરૂપ અંતરંગ કારણની અપેક્ષાથી તત્ત્વ નિત્ય છે અને પર્યાયરૂપ કાર્યની અપેક્ષાથી એ જ તત્ત્વ અનિત્ય પણ છે 	<ul style="list-style-type: none"> * કેમ વિરોધ નથી - તે સમજાવવા - બહિરંગ-અંતરંગ - નિમિત્ત-ઉપાદાન - કારણોની સમજણ વિસ્તારથી બાબી * આમ પદાર્થ - પરિણામી નિત્ય છે - Change with permanence * Dual nature of substance - Is not contradictory - But due to external-internal factors * There is a specific cause - For generation of any mode

શલોક - ૪

એકાંત વચન નિશ્ચય બાધક છે Eg. વૃક્ષ

Introduction	વસ્તુ એક-અનેક
<ul style="list-style-type: none"> * વ્યાકરણની દસ્તિથી <ul style="list-style-type: none"> - વૃક્ષ, મનુષ્ય, ઘટ, પટ આદિને પદ કહેવાય છે (પદને શબ્દ પણ કહેવાય છે) * પદ વાચક હોય છે અને પદ દ્વારા જે વસ્તુને કહેવાય છે તેને વાચ્ય કહેવાય છે * 'ઘટ' શબ્દ વાચક છે <p>Eg. ઘટ અર્થ તેનું વાચ્ય છે આમ વાચક-વાચ્ય સંબંધ છે</p> * જે શબ્દનો જે અર્થ અહિણ થાય તે શબ્દ દ્વારા તે અર્થનો બોધ થાય છે * Eg. બાળકને જ્યારે 'ગાય' શબ્દના 'ગાય' અર્થનો સંકેત કરાવવામાં આવે ત્યારે તે 'ગાય' શબ્દ સાંભળીને 'ગાય' અર્થનું જ્ઞાન કરી લે છે * અર્થ - સામાન્ય અને વિશેષરૂપ હોય છે અથવા દ્રવ્ય અને પર્યાયરૂપ હોય છે * સામાન્ય - એક હોય છે વિશેષ - અનેક હોય છે દ્રવ્ય સામાન્યરૂપ છે - પર્યાય વિશેષરૂપ છે * જ્યારે કોઈ પદ કોઈ દ્રવ્યનું કથન કરે છે ત્યારે તેનું વાચ્ય એક હોય છે જ્યારે કોઈ પદ પર્યાયનું કથન કરે છે ત્યારે તેના વાચ્ય અનેક હોય છે * Eg. માટી - દ્રવ્યની દસ્તિએ એક છે ઘટાદિ પર્યાયોની દસ્તિએ અનેક છે <p>Eg. સુવર્ણ - દ્રવ્યની દસ્તિએ એક છે હાર, ફુંડળાદિ પર્યાયોની દસ્તિએ અનેક છે</p> * Eg. તેમ જીવાદિ દ્રવ્યોમાં પણ એક-અનેક વાચ્યની વ્યવસ્થા સમજવી * Eg. ચેતના લક્ષણ - મનુષ્ય, પણ etc. 	<p style="text-align: center;"><u>વસ્તુ એક-અનેક</u></p> <ul style="list-style-type: none"> * પદસ્ય વાચ્ય - શબ્દનું વાચ્ય પ્રકૃત્યા - સ્વભાવથી જ વૃક્ષા ઇતિ પ્રત્યયવત્ - 'વૃક્ષ' એ જ્ઞાનની જેમ અનેકં ચ એકં - અનેક અને એક બને રૂપ હોય છે The spoken word, depending on the interpretation, can carry one or several meanings like when the word 'વૃક્ષ' is spoken * અહીં વૃક્ષનું દસ્તાંત આપું છે વૃક્ષ શબ્દ જ્યારે સામાન્યને બતાવે છે ત્યારે વૃક્ષ વિશેષ પણ છે * સર્વ વૃક્ષમાં રહેવાવાળું વૃક્ષત્વ સામાન્ય એક છે અને આંબો, ખજૂર, સંતરાદિ વૃક્ષવિશેષ અનેક છે * જ્યારે વૃક્ષત્વ - સામાન્યની દસ્તિથી વિચારાય ત્યારે વૃક્ષ પદનું વાચ્ય એક હોય છે જ્યારે વૃક્ષ વિશેષ દસ્તિથી વિચારાય ત્યારે વૃક્ષ પદનું વાચ્ય અનેક હોય છે * વૃક્ષા: - વૃક્ષો એ શબ્દનું વાચ્ય અનેક વૃક્ષોને જાણાવે છે તેમાં સામાન્યરૂપે અને વિશેષરૂપે બેદજાન વૃક્ષ વૃક્ષનું કરવું * આમ, પ્રત્યેક તત્ત્વમાં સામાન્ય અને વિશેષરૂપ બે ધર્મો હોય છે તેમાં જ્યારે જેની વિવક્ષા હોય * તે મુખ્ય ધર્મ અને બીજો ગૌણ ધર્મ કહેવાય છે - પરંતુ તેથી તેના કોઈ એક ધર્મનો નાશ થતો નથી * બન્ને ધર્મો એકીસાથે - એક સમયે રહ્યા છે <p>Eg. આંબો કહેતા - આંબાપણું મુખ્ય ધર્મ છે પણ હાઙુસ, પાયરી, લંગડાપણું પણ ગૌણતાએ રહેલું છે</p>

<u>મુખ્ય - ગૌણ - સ્યાત્ર</u>	<u>ઉપેક્ષા તો એકાંત મત</u>
<ul style="list-style-type: none"> * આકાંક્ષિણ: - વિરોધી ધર્મના પ્રતિપાદનની ઈચ્છા રાખવાવાળાના ઇતિ નિપાત: - કથંચિત્તુ અર્થનો પ્રતિપાદક 'સ્યાત્ર' <p>While referring to the attribute under consideration of a substance, the speaker Uses the word સ્યાત્ર (meaning - from a particular standpoint)</p>	<ul style="list-style-type: none"> * ગુણનપેક્ષે - આ શબ્દ ગૌણ અર્થની અપેક્ષા ન રાખનાર અનિયમે - સર્વથા એકાંતરૂપ આ કથનમાં વૈ અપવાદ: - નિશ્ચયથી બાધક છે
<ul style="list-style-type: none"> * આમ, શબ્દનું વાચ્ય - એક-અનેકરૂપ બે પ્રકારનું છે * અનેકાંતાત્મક વસ્તુના કોઈ એક ધર્મનું પ્રતિપાદન કરવામાં આવે ત્યારે - તે જ સમયે તેમાં બીજા ધર્મો ગૌણપણે રહે જ છે * તેથી વિવેકી પુરુષો 'સ્યાત્ર' - કથંચિત્તુ - અપેક્ષા શબ્દનો પ્રયોગ કરી - પ્રતિપાદન કરે છે 	<ul style="list-style-type: none"> * તે ગૌણપદની અપેક્ષા નહીં રાખનારા એકાંતવાદીના મતમાં મિથ્યા છે કારણ કે તે અન્ય ધર્મનો સ્વીકાર કરતો નથી * માત્ર મુખ્ય ધર્મને સ્વીકારે છે ગૌણ ધર્મનો અસ્વીકાર કરે છે ઉપેક્ષા હોવાથી - પ્રમાણ વિરુદ્ધ છે * મુખ્ય-ગૌણ વિભાગ કરવો ખોટું નથી પણ ગૌણની અપેક્ષા ન રાખતાં પદાર્થનું પ્રતિપાદન થાય
<ul style="list-style-type: none"> * જ્યારે વક્તા બને ધર્મોમાંથી કોઈ એક ધર્મનું પ્રતિપાદન કરે છે ત્યારે બીજો ધર્મ પણ તેના લક્ષભાં હોય છે * વસ્તુ એક છે (સામાન્ય ધર્મ) ત્યારે વસ્તુ અનેક પણ છે (વિશેષ ધર્મ) તે લક્ષભાં હોય છે * એકના પ્રતિપાદન વખતે બીજાની - આકાંક્ષા રાખે છે તે બતાવવા 'સ્યાત્ર' શબ્દનો પ્રયોગ થાય છે * પ્રયોજનાનુસાર મુખ્ય કે ગૌણ ભેદ થાય પણ અન્યનો સ્વીકાર પણ હોય 	<ul style="list-style-type: none"> * ત્યારે તે મત - મિથ્યા તે મતવાદી - એકાંતવાદી બને તે યથાર્થ નિરૂપણ નથી * 'સ્યાત્ર' શબ્દનો ઉપયોગ ન કરતાં બાધા આવે - ભ્રમ ઉત્પન્ન માત્ર એક કે અનેકરૂપ મનાય * Eg. જેમ કે વસ્તુ નિત્ય જ છે ત્યારે તેની અનિત્યતાનો પણ સ્વીકાર થવો જોઈએ (પર્યાય અપેક્ષાએ) * તો જ પદાર્થનું યથાર્થ નિરૂપણ થયું ગણાય અન્યથા તે મિથ્યા ઠરે * એકાંતવાદીનો મત ક્યારેય પણ - કલ્યાણકારી નથી કારણ કે - પદાર્થનું સમ્યક્ જ્ઞાન ન થાય

શ્લોક - ૫

આપનાં ચરણકમળ મને પણ વંદ છે

<u>Introduction</u>	<u>એકાંતવાદીને ઈષ નહીં</u>
<ul style="list-style-type: none"> * આ શ્લોકમાં આચાર્યશ્રી <ul style="list-style-type: none"> - તેમની ભક્તિનું કારણ એવી પ્રભુની વાણીનો મહિમા ગાય છે * અનેક ધર્માત્મક વસ્તુ જેમાં પરસ્પર વિરોધી ધર્મો પણ વિદ્યમાન છે * તેનું પ્રતિપાદન - અદ્ભુત સ્યાદ્વાદશૈલીથી કરે અનેકાંતવાદીની સ્થાપના કરી 	<ul style="list-style-type: none"> * જિનસ્ય - કર્મરૂપ શત્રુઓને જીતવાવાળા તે હદ્મ - આપનું જે આ ગુણપ્રથાનાર્થમ् વાક્ય - ગૌણ-પ્રધાન અર્થયુક્ત વચન છે તદ્ હિ - તે નિશ્ચયથી દ્વિષતામ् - દ્વેષ રાખનાર એકાંતવાદીઓને અપથ્યં - અનિષ્ટ છે <p style="text-align: center; font-weight: bold;">Lord Suvidhinath - vanquisher of karmic enemies, Your teachings displeases Those who have one-side view or absolutistic viewpoints</p>
<ul style="list-style-type: none"> * જો પક્ષપાત છોડી તેની પરીક્ષા <ul style="list-style-type: none"> a) તો યુક્તિસંગત અને b) પરમ હિતકારી અવશ્ય ભાસે * આપની આ પ્રતિપાદન શૈલી is <ul style="list-style-type: none"> a) Because of સર્વજ્ઞતા અને b) વીતરાગતા (અંતરંગ દશા) 	<ul style="list-style-type: none"> * Your preachings are based on principles of Syadvad <p>Which takes into account, both the primary and secondary aspect of a substance</p> * As per wish of the speaker, Sometimes one takes the prime position and other becomes secondary * This view is beneficial to all <ul style="list-style-type: none"> - But ekantvadis don't hold this view - It contradicts their view * હે સુવિધિ જ્ઞન! સ્યાદ્વાદશૈલીથી <ul style="list-style-type: none"> - સ્પષ્ટ કહેલું વાક્ય - વસ્તુતત્ત્વને મુખ્ય-ગૌણરૂપ કહેવાવાણું છે * વિવક્ષિત અને અવિવક્ષિત એવા બન્ને ધર્મોને એકસાથે જણાવે છે <ul style="list-style-type: none"> તેથી તે ઈષ છે * આપના અનેકાંતમતના દ્વેષી એકાંતમતવાદીને તે અનિષ્ટ ભાસે છે <ul style="list-style-type: none"> કારણ કે તેઓ માત્ર એક ધર્મનો જ સ્વીકાર કરે છે * તેથી તેમના મતમાં <ul style="list-style-type: none"> a) વિરોધ આવે છે b) યુક્તિસંગત નથી

<u>Continued</u>	<u>સર્વને વંદ્ય છે</u>
<ul style="list-style-type: none"> * સ્યાદ્વાદશૈલીથી ઉપદેશ કર્યો <ul style="list-style-type: none"> - વસ્તુના ધર્મોને જાણી - મુખ્ય-ગૌણ ભાવે વ્યક્ત * વક્તાની ઈચ્છા / પ્રયોજન ગ્રમાણે <ul style="list-style-type: none"> - કોઈ ભાવ મુખ્ય કે ગૌણ - ક્યારેક વિવિધક્ષ ક્યારેક નિષેધપક્ષ * ગૌણ-ગ્રધાન <ul style="list-style-type: none"> a) વક્તાની ઈચ્છાવશ વ્યક્ત b) પણ બન્ને એકીસાથે વિદ્યમાન હોય છે 	<ul style="list-style-type: none"> * તત: સાધો: - તેથી સર્વ કર્મને ક્ષય કરવા માટે પ્રયત્નશીલ તવ પાદપદ્મમ् - આપનાં ચરણકમળ જગદીશ્વરાણાં - ત્રણ જગતના સ્વામી ઈન્દ્ર - ચક્રવર્તી - ધરણેન્દ્ર મમાડણ અભિવન્દન્ય - અને મને પણ વંદ્ય છે
	<p>Therefore Your lotus feet which are capable of destroying all karmas are worshipped by all supreme beings like Indra, Chakravarti, Dharnendra including my humble self</p>
<ul style="list-style-type: none"> * એકાંતવાદીઓને <ul style="list-style-type: none"> a) આ વાત બેસતી નથી તેથી b) વિરોધ / દ્રેષ્ટ કરે છે * જો તેઓ એ સ્વીકારી લે <ul style="list-style-type: none"> a) તો પોતાના મતને હાનિ પહોંચે b) તેથી આપનાં વચનો અનિષ્ટ ભાસે છે * આપનાં વચનો તો <ul style="list-style-type: none"> a) જીવોનાં કલ્યાણ અર્થે હોય છે b) એકાંતવાદીઓ - હિતકારી નથી કુમાર્ગે લઈ જાય છે 	<ul style="list-style-type: none"> * Influenced by the speciality of Your teachings Indra - Dharnendra - Chakravarti worship Your lotus feet Acharyashri Samantbhadra says - even I humbly bow and worship them
<ul style="list-style-type: none"> * એકાંતવાદીઓ - આપના મતને <ul style="list-style-type: none"> a) સહન કરી શકતા નથી b) ઊલટો વિરોધ કરે છે * આક્ષેપ કરે છે કે આ તો <ul style="list-style-type: none"> a) સંશ્યવાદ છે b) Policy of appeasement 	<ul style="list-style-type: none"> * આમ, આપે તત્ત્વનું નિરૂપણ <ul style="list-style-type: none"> - અદ્ભુત શૈલીથી પ્રકાશ્યું છે - જેથી આપનાં ચરણકમળો * ઈન્દ્ર - ચક્રવર્તી આદિ <ul style="list-style-type: none"> - આ જગતના શ્રેષ્ઠ પુરુષો વડે વંદનીય છે - મને પણ આપના ચરણો વંદનીય અને પૂજ્ય છે
<ul style="list-style-type: none"> * પરંતુ નિષ્પક્ષ રહી પરીક્ષા કરનારને <ul style="list-style-type: none"> a) સત્ય ભાસે છે અને b) તેથી માન્ય પણ કરે છે * અદ્ભુત મહિમા સાથે <ul style="list-style-type: none"> a) આપને વંદે છે b) આપની ભક્તિ કરે છે 	<ul style="list-style-type: none"> * આપના ઉપદેશની વિશેષતાથી પ્રભાવિત થઈને <ul style="list-style-type: none"> - જગતના સ્વામી એવા ઈન્દ્રાદિ આપનાં ચરણકમળોની વંદના કરે છે - હું પણ કરું છું * આપનાં અપૂર્વ વચનોથી મોહિત થઈ <ul style="list-style-type: none"> - ભલે એકાંતવાદીઓ વિરોધ કરે પણ - શ્રેષ્ઠ પુરુષો તો વંદે છે * આપની પ્રતિપાદન શૈલીથી મુંગ બની <ul style="list-style-type: none"> - હું આપને નમું છું - પૂજું છું - સર્વ કર્મક્ષય કરવા પ્રયત્નશીલ છું
	<ul style="list-style-type: none"> * આમ, વાડીનો મહિમા કરી <ul style="list-style-type: none"> - આચાર્યશ્રી પોતાની ભક્તિ વ્યક્ત કરે છે